

ШІалэгьуалэм я зэфІэкІыр

2-нэ нап.

мыски веф К

2-нэ нап.

УРЭППІОЗ Жыг-Гуащэмрэ

3-нэ нап.

Ебланэ увышЭм къьшоувыіэ

4-нэ нап.

Блэк Гамрэ нобэмрэ зэпызыщ Гэ

2022 гъэм щэкІуэгъуэм (ноябрым) и 15, гъубж

Тхьэмахуэм щэ къыдок!

И уасэр зы тумэнщ

● ГъунапкъэщІэхэр

Промышленностым зрагъзужь

нэ паркхэр къыщызэрагъэпэщыну загъэхьэзыр.

ИДЖЫБЛАГЪЭ зэхэтащ КъБР-м и Правительствэм и зэlущlэ. КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек абы зэрыщыжи амкіэ. промышленность псынщІэм республикэм зыщегъзужьыным гулъытэ хуащІынущ. Къапштэмэ, къулыкъущ Іэхэр тепсэлъыхьащ зыхуэныкъуэ псомкій къызэгъэпэща предприятэщІэхэр КъБР-м щыухуэным. Унафэщіым жиіам ипкъ иткіэ, индустриальнэ паркхэр Налшык къалэм, Бахъсэн, Аруан,

Шэрэдж куейхэм щаухуэну яубзыхуащ. КъищынэмыщІауэ, зэlущІэм щытепсэлъыхьащ гъуэгу ухуэныгъэми. ЗэрыжаІэмкіэ, 2023 гъэм къриубыдэу ди щіыналъэм и гъуэгу 50-м щІигъу зыхуей хуагъэзэнущ. Мы мыхьэнэшхүэ зиІэ языныкъуэ гъуэгухэм уэзцІыхухэм гу зылъата ныкъусаныгъэхэрщ. Апхуэдэу, Налшык къалэ и уэрам зыб- мураз.

Къэбэрдей-Балъкъэрым индустриаль- жанэхэм ирикlуэ гъуэгур зыхуей хуагъэзэну ягъэуващ. Ахэр - 2-нэ Тамань Дивизэм, Къалмыкъым, Щоджэным, Нэхущым, Руставели, Мазлом я цІэхэр зезыхьэ, Къэбэрдей, Осетие, Пятигорск уэрамхэрщ. КъишынэмышІауэ, лэжьыгъэшхуэхэр щрагъэкІуэкІынуш Прохладнэ къалэм и Свободэ, Нарткъалэ, Къэбэрдей уэрамхэми. Республикэм и жылагъуэ зыбжанэм я щІыпІэ 40 къыхагъэшхьэхукІащ зэгъэзэхуэжын хуейуэ гъуэгу километр 75-рэ

ЗэГущГэм хэтащ КъБР-м и Правительствэм и Унафэщ Мусуков Алий, КъБР-м и Іэтащхьэм и Администрацэм и УнафэщІ Къуэдзокъуэ Мухьэмэд, КъБР-м транспортымрэ гъуэгу хозяйствэмкІэ и министр Дыщэкі Аслъэн, КъБР-м промышленностымрэ энергетикэмкіэ и министр Ізлэжьыгъэхэр щаубзыхум тегъэщапіэ ящіар хъуэбэч Щамил, КъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я Іуэхухэр зезыгъакІуэ дыгъэ зэрыхуэчэмырщ, зэрызэхэкъутарщ, Ащхъуэт Азэмэтджэрий, Налшык къалэ администрацэм и Іэтащхьэ Ахъуэхъу ТейКъБР-м и Іэтащхьэмрэ Правительствэмрэ я пресс-Іуэхущіапіэм къызэритамкіэ

КъБР-м и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек фіыщіэ яхуищіащ «Кавказ» гъуэгу управленэм и лэжьакІуэхэм, къэрал мыхьэнэ зиіэ гъуэгухэр зэрытралъхьам папщіэ.

ЩІЫНАЛЪЭМ и Іэтащхьэ Кіуэкіуэ Казбекрэ «Кавказ» гъуэгу управленэм и унафэщі Лукашуков Александррэ я зэіущіэр щекіуэкіащ Пятигорск къалэм. Абы щытепсэлъыхьащ управленэм 2022 гъэм иригъэкІуэкІа лэжьыгъэмрэ 2024 гъэ пщІондэ къапэщылъымрэ. ЗэІущІэм апхуэдэу хэтащ «Кавказ» гъуэгу управленэм и унафэщіым и къуэдзэ Зубкаев Анзоррэ КъБР-м транспортымрэ гъуэгу хозяйствэмкІэ и министр ДыщэкІ Аслъэнрэ.

Кіуэкіуэ Казбек фіыщіэ яхуищіащ гъуэгу управленэм и унафэщІхэмрэ лэжьыгъэр зыгъэзэщІа цІыхухэмрэ. Республикэм и Іэтащхьэм къыхигъэщащ гъуэгухэр шынагъуэншэ, нэхъ тынш зэрыхъуар.

Лукашуков Александр жиlащ: «Нобэкlэ управленэр йолэжь километр 23-рэ зи кІыхьагъ гъуэгуитІым: Ставрополь къыщыщІэдзауэ Къубэ-Тэбэ къуажэм къэсымрэ, Аргуданрэ Осетие Ищхъэрэмрэ зэпызыщІэмрэ. «Кавказ» гъуэгум телъ лъэмыжхэмрэ республикэм и зыгъэпсэхупіэхэм екіуаліэ гъуэгухэм телъхэмрэ ухуэныгъэм къигъэув мардэхэм къезэгъыу зыхуей хуэгъэзэжыным гулъытэ щхьэхуэ худощ!»

Гъуэгухэр нэхъ бгъуэ зэращам, иджырей зэманым къагъэсэбэп ІэмалыщІэхэмкІэ зэраухуам и фІыгъэкІэ, иджы абыхэм машиниплІ зэбгъурыту техуэнущ, нэхъыбэри телъынущ. Апхуэдэу, Къубэ-Тэбэ къуажэмрэ Эльбрус жылагъуэмрэ хуэзэ лъэмыжхэр къызэlуахакlэщ. Иджыри ухуэныгъи 3 мы гъэр имыкі щіыкіэ нагъэсынущ. Ахэр Шэджэм, Лэскэн, Хеу псыхэм телъ лъэмыжхэрщ.

2023 гъэм зэрахъуэкІынущ Бахъсэн къалэм узэрыдыхьэ лъэмыжыр. 2024 гъэм ирихьэл эу нагъэсыну я гугъэщ Старэ Шэрэдж екіуалізу Шэрэджыпсым тралъхьэ, метри 135-рэ зи кІыхьагъ лъэмыжыр. КъищынэмыщІауэ, Адыр-Су псым телъ лъэмыжыр зыхуей хуагъэзэж. Абы метр 78-рэ и кіыхьагъщ. Зэlущlэм къыщыхагъэщащ 2022 гъэм и блэкlа мазибгъум

къриубыдэу гъуэгухэм къыщыхъуа насыпыншагъэхэр, 2017 гъэм и япэ мазибгъум хуэбгъадэмэ, процент 41-кІэ нэхъ мащІэ зэрыхъуар.

Гъуэгу шынагъуэншагъэр адэкіи ирагъэфіэкіуэн папщіэ, 2024 гъэ пщіондэ къэрал мыхьэнэ зиіэ гъуэгухэм лъэсырыкіуэхэр щызэпрыкі, светофоркіэ къызэгъэпэща щіыпіэ зыбжанэ хуащІынущ. КъищынэмыщІауэ, гъуэгум и лъэныкъуитІыр зэпэщІэзых, километри 3,6-рэ зи кІыхьагъ дэлэл дащІыхьынущ, километри 7 зи кІыхьагъ гъущІ бжыхьхэр гъуэгу Іуфэхэм щагъэувынущ, километри 3,5-рэ и кlыхьагъыу уэздыгъэ щІыпІи 6-м щаукъуэдиинущ.

2022 гъэр имыкі шіыкіэ гъуэгу лэжьыгъэу ирагъэкіуэкіым и нэхъыбэр нагъэсыну щыжаlащ зэlущlэм. «Кавказ» Р-217 гъуэгухэр түүкүэ нэхъ бгъуэ зэращари гулъытэншэу къэбгъанэ

«Кавказ» гъуэгу управленэм мы лъэхъэнэм иригъэкlуэкlа лэжьыгъэ хьэлъэм папщІэ, абы и лэжьакІуэхэр КІуэкІуэ Казбек игъэлъэпІащ Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэр къызэрызэрагъэпэщрэ илъэси 100 зэрырикъуам и фэеплъ медалхэмрэ

фіыщіэ тхылъхэмкіэ.

Бжьыхьэ лэжьыгъэхэр зэпыуркъым

КъБР-м и Парламентым и УнафэщІ Егоровэ Татьянэ иригъэкіуэкіа зэ-Іушіэм, «Правительствэм хухах сыхьэтым» хыхьэу, щытепсэлъыхьащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и мэкъумэш Іэнатіэм зригъэхъуліамрэ мы гъэм бжьыхьэсэм зэрызыхуагъэхьэзырымрэ.

КъБР-м мэкъумэш хозяйствэмкІэ и министр **Сыжажэ Хьэсэн** жиІащ республикэм ехъулІэныгъэхэр зэри-

Къэрал статистикэмкІэ федеральнэ ІэнатІэм и управленэу КИФЩІ-м къызэригъэлъагъуэмкІэ, мэкъумэшым къилэжьаш сом мелард 41,7-рэ. 2022 гъэм и мазибгъум тещіыхьа къалэныр проценти 108-кіэ ягъэзэщІащ.

Министрыр тепсэлъыхьащ мы зэманым нартыхур, сэхураныр, хадэхэкіхэр, кіэртіофыр зэрыіуахыжым.

Республикэм и муниципальнэ районхэмрэ къалэ округхэмрэ гъавэрэ пхъэу тонн мин 27-рэ щІыналъэм джэшхэкІ лІэужьыгъуэу тонн мин 900 щыІуахыжащ. Нартыхур тонн мин 675,5-рэ мэхъу, сэхурану тонн мин 36,3-рэ яхьэжащ. Соер нэгъабэрейм елъытауэ хуэдитІкІэ нэхъыбэщ. ХадэхэкІыу кърахьэлІащ тонн 285,3-рэ, кІэртІофу - тонн мини 130-рэ. Пхъэщхьэмыщхьэрэ мэракіуэ лізужьыгъуэу къайхъулІар тонн мин 340-м щІегъу.

щытепсэльыхым, жиlащ къэкlуэну зэрагъэпэщащ. А lуэхухэр зэфlаилъэсым и гъавэм и лъабжьэр мы зэ- хыным мэкъумэшым елэжьхэм субманым зэрагъэтІылъыр. Бжыхьэсэ сидиеу сом мелуани 122,24-рэ хухакъэкІыгъэхэр щІы тектар мин 60-м хащ. 2022 гъэм и кІэ пщІондэ иджыри трасэну я мурадщ, иджыпсту абы щІы гектар миным нэс ягъэхьэзырыщыщу ягъэхьэзыращ щІы гектар мин нущ, къэрал дэІэпыкъуныгъэу сом 41,5-рэ.

Бжьыхьэсэр щагъэхьэзыркіэ, занщі у щіыгъэпшэрхэри халъхьэ. 2022 гъэр къызэрихьэрэ щІым елэжьхэм 44,5-рэ хуэдиз (зыхуеину тонн мин 46,9-м щыщу).

лэжьыгъэхэр зыхуей хуэзэу ира- гъэм и кlэ пщlондэ министерствэм и гъэкІуэкІын щхьэкІэ Іэмал псори мурадщ гъавэ, сэхуран, хадэхэкІ, зэраГэр: жылапхъэхэри, щГыгъэпшэрри, хущхъуэхэри, техникэри.

Урысейм Мэкъумэш ІэнатІэмкІэ и итыну. центрым и къудамэу КъБР-м щыІэм къызэритымкіэ, бжьыхьэсэ жыла- мэкъумэш Іэнатіэм ехьэліа къалэн-

иІэщ. Жылэхэр нэгъуэщІ щІыналъэхэми ирагъашэ.

Мэкъумэшым къыщагъэсэбэп техникэмкіэ къызэрызэгъэпэщам и фіыгъэкІэ, гъавэ Іухыжыгъуэри тесэнри и піалъэм республикэм щызэфіагъэкі.

Техникэр щІэх-щІэхыурэ зэрахъуэкІ. Псы щІэгъэлъэдэныр къызэгъэпэшыным ехьэліа лэжьыгъэхэми адэкіэ пащэ. ЩІышылэм къыщыщІэдзауэ Сыжажэр бжыхьэсэ лэжынгъэхэм щІы гектар мин 1,826-м псыкІэ къымелуан 49-м щІигъу абы хуаутІыпщы-

нущ. Іэщ гъэхъуным и гугъу щищіым, Сыжажэм къыхигъэщащ а Іуэхум зекъащэхуащ щІыгъэпшэр тонн мин гъэужьыным 2022 гъэм республикэ бюджетым къыхэкІыу сом мелард ,45-рэ зэрыхуаутІыпщар - илъэсым Министрым къыхигъэщащ губгъуэ тращ ыхьам и процент 70 мэхъу. 2022 кіэртіоф зэрагъэкіам текіуэдам и ныкъуэмкІэ зэрыдэІэпыкъу субсидиехэр

Апхуэдэуи министрым дыщІигъуащ

хэр псори мы гъэм зэрагъэзэщ эфы-

Депутатхэр Іуэхугъуэ зыбжанэм къытеувы ащ. Егоровэ Татьянэ жиlащ гъавэ лlэужьыгъуэхэр зэращэхур пуд зэрыхъуам нэхъ ипэкІэ цІыхухэр зэригъэтхьэусыхар. щІзупщІащ иджыпсту Іуэхур зыІутым, щІыгъэпшэрхэр ярикъун-къемэщІэкІыным, уасэхэм зэрызахъуэжам къыхэкІыу ахэр зэгъэпэщынымкІэ гугъу-

ехьхэр щымыІэмэ. Министрым жиlащ гъавэм и уасэм щІехуэхар ар къэралым ирашыну піальэкіэ хуитыныгьэ зэрамыіам къызэрыхэкІар, ауэ мэкъумэшым елэжьхэм абы и лъэныкъуэкІэ къэралым ахъшэкіэ зэрызащійгъэкъуар.

ЩІыгъэпшэрыр къызэращэхум къыщытеувыІэм, Сыжажэм къыхигъэщащ абы и лъэныкъуэкІэ гугъуехь зэрыщымыІэр, нэгъабэ лъандэрэ зы уасэм ар зэрытетыр икІи республикэм проценти 5 нэхъыбэ тралъхьэжыну зэрыщыхуимытыр.

КъБР-м и Парламентым ЛэжьыгъэмкІэ, социальнэ политикэмрэ узыншагъэр хъумэнымкІэ и комитетым и унафэщіым и къуэдзэ Без-Владимир къыхигъэщащ хасэну хадэхэкіхэр зыгъэкіхэм къэралым зэрызащІигъэкъуэну Іэмалхэми

Сыжажэ Хьэсэн жиlащ абыхэм нэхъыбэу хущ Іэкъур зи щхьэ хуэлэжьэжхэр зэрыарар, УФ-м Мэкъумэш ІэнатІэмкІэ и министерствэм апхуэдэхэм мы гъэм щегъэжьауэ зэрызащІигъэкъуэнур.

● КъБР-м и Парламентым

Республикэм и псыщ!эгъэлъадэ Іуэхур зыхуэдэм гулъытэ хуищ!у къэпсэлъащ КъБР-м и Парламентым Мэкъумэш ІуэхухэмкІэ, щІыуэпсыр къэгъэсэбэпынымкІэ, экологиемрэ дыкъэзыухъуреихь дунейр хъумэнымкіэ и комитетым и унафэщіым и къуэдзэ Щхьэгъэпсо Сэфарбий.

Министрым жи ащ ар мыхьэнэшхүэ зиІэ Іуэхухэм зэращыщыр икІи федеральнэ бюджетым къыхэкІыу абы ахъшэ зэрыхухахыр. 2019 гъэ лъандэрэ щІы гектар мини 10-м нэблагъэм илъэс къэс псыщІэгъэлъадэ къышызэрагъэпэш. ВапІэр мы зэманым шІы гектар мин 281-м шІегъу.

КъБР-м и Парламентым Мэкъчмэш Іуэхухэмкіэ, щіыуэпсыр къэгъэсэбэпынымкіэ, экологиемрэ дыкъэзыухъуреихь дунейр хъумэнымкІэ и комитетым и унафэщі Текіушэ Артур къыхигъэщащ мэкъумэш щіэнымкіэ республикэр нэхъ пашэхэм зэращыщыр икІи илъэсыр ехъулІэныгъэ яІэу

зэрызэхуащІыжыфынур. ЗэІущІэм щыжаІам Егоровэ Татьянэ дыщ Гигъуащ Къэбэрдей-Балъкъэрыр мэкъумэш щІыналъэу зэрыщытыр, абы къыхэкІыуи Іэмал псори къагъэсэбэпу ехъулІэныгъэшхуэхэр зыІэрагъэхьэн зэрыхуейр, республикэр зрикъун къилэжьым и мызакъуэу, нэгъуэщі щіыпіэхэми ярищэн иіэн хуэдэу.

ЗэlущІэм унафэ щащІащ КъБР-м и Парламентым и зи чэзу зэхыхьэр щэкіуэгъуэм и 24-м ирагъэкіуэкіыну. Депутатхэр хэплъащ Урысей Федерацэм мобилизацэ Іуэхухэм зэрызыщыхуагъэхьэзырым, анэм и ахъшэкІэ къащэхуа унэхэр къызэрагъэсэбэпым кІэлъыплъыным, нэгъуэшІхэми ятеухуа федеральнэ законхэм я проектхэм, хабээ жэрдэмхэм.

Апхуэдэуи къагъэлъэгъуащ КъБР-м Парламентым и ЩІыхь тхылъкІэ ягъэлъэпІэну лэжьакІуэхэр.

КъБР-м и Парламентым и пресс-ІуэхущІапІэ. Сурэтыр Елъкъэн Артур трихащ.

КІУЭКІУЭ Казбек:

«Ар псоми ди зэхуэдэ къалэнщ»

КъБР-м и Ізтащхьэ Кіуэкіуэ Казбек щіыпіэкіэ зэфіэдгъэкіынущ. Къищынэ-**яіущіащ дзэ Іуэху хэхахэр щекіуэкі** мыщіауэ, дытепсэлъыхьащ дзэ Іуэху хэщІыпІэм щыІэ ди хэкуэгъухэм я унагъуэхэм. АБЫ ТЕУХУА хъыбарыр республикэм и щІыналъэм и военкоматымрэ дэрэ

Іэтащхьэм кърилъхьащ интернетым щиІэ напэкІуэцІым. «Ахэр псори - ЛІыхъужьщ. Псалъэ лей къыхэмыкІыу, куэдрэ мыгупсысэу яхэуващ къэралым и щІыхьыр зыхъумэхэм. Ди гуапэ зэрыхъунщи, щІыхьышхуэ зыпылъ къулыкъу мытыншыр екіуу ягъэзащіэ. Дауи, куэдым къызэранэкІащ Іуэхуш-

хуэхэр. Аращи, ди лІыхъужьхэм я унагъчэхэм гулъытэ яхуэтщІыныр ди пщэ къыдохуэ. Быдэу фи фІэщ фщІы, мы Іуэхур си нэІэ щІэтщ, зы махуи къэмынауэ абы

гугъущи, къэрал ІуэхущІапІэхэм запыдмыщІзу хъуркъым.

Быдэу си фІэщ мэхъу дзэ Іуэху хэхахэр шекіуэкі шіыпіэм шыіэ ди хэкуэгъухэм Нобэ сызыlущlахэм я гукъеуэхэмрэ къызэранэкlа унагъуэхэм жылагъуэри яхузэхуэмыгъэхъухэмрэ седэlуащ. Ахэр псалъэкlэ е lуэхукlэ зыщlагъэкъуэн, ядэкъызэрыгуэкІ унагъуэ Іуэхухэщи, икІэ- Іэпыкъун зэрыхуейр».

хахэр щекіуэкі щіыпіэм щыіэ ди хэкуэ-

гъухэм я Іыхьлыхэм мылъкукІэ зэрыза-

щіэдгъакъуэм. Гукъеуэ псоми дедзіуащ,

дызэщІыгъуу долэжь ахэр зэфІэха хъу-

щы эхэм я анэхэмрэ щхьэгъусэхэмрэ се-

упщіат ди щіалэхэм щепсалъэкіэ нэхъ зи

гугъу ящіхэмрэ я гукъеуэхэмкіэ. Щіа-

лэхэм я гукъеуэхэм фіыуэ дыщыгъуазэщ,

икіэщіыпіэкій дадоіэпыкъу. Арами, язы-

ныкъуэ Іуэхухэр нэхъ кІыхьлІыхьщ, нэхъ

Дзэ Іуэху хэхахэр щекіуэкі щіыпіэм

Дунейпсо спортым Урысейм зыщеубгъу

Мы гъэмрэ (дыгъэгъазэм) ет анэгъэрэ физическэ щэнхабзэмрэ спортымкІэ урысей-китай зэдэлэжьэныгъэр екіуэкіынущ. Абы теухуа унафэм Іэ щІидзащ Урысей Федерацэм и Президент Путин Владимир.

«УРЫСЕЙМРЭ Китаймрэ щІауэ зэпыщІащ куэд къэрал Іуэху нэхъыщхьэхэмкіэ. Иджы а тіум зэращіыліа зэгурыІуэныгъэм нэхъри игъэбыдэнущ къэралитІым я зэдэлэжьэныгъэр, апхуэдэчи спортым иІэ мыхьэнэр дуней псом шагъэлъэгъуэфынущ. Спортыр политикэм хэппшэнкіэ Іэмал иіэкъым, ар Урысейм сытым дежи егъэнэхъапэ.

щызэхашащ икІи Іуэхур зэрекІуэкІынур яубзыхуащ. Программэм къызэрыщыгъэлъэгъуамкІэ, урысей-китай проект иным Іуэхугъуэ 500-м щІигъу къыщыхьащ. Абы хэтщ хоккеймкІэ, волейболымкІэ зэпечэ, нэгъчэщІ-

Псом хуэмыдэу къыхэщынущ III Урысей-Китай щІы- уэ, физическэ щэнхабзэмрэ

Путиным и унафэкіэ Уры- махуэ щіалэгъуалэ джэгусейм и Правительствэм хэр. Ар 2022 гъэм и ды-Къызэгъэпэщакіуэ комитет гъэгъазэм Цзилинь шекіуэкІынущ. Урысейм икІынухэм ящымыгъущэжыну щіадзауэ зыхуагъэхьэзыр а дэж, гукъэкіыж Іуэхум. ШІалэгъуалэр зэпеуэнущ лъэрыжэкіэ къызэ- зэфіэкіхэр шорт-треккІэ, фигурнэу къэжыхьынымкіэ. фристайл лІэужьыгъуэхэм-

А псом къишынэмышІа-

• Щэ спортымкІэ урысей-китай зэдэлэжьэныгъэм хэтщ дуней псом щыяпэ «КъэкІуэнум и джэгухэр». Программэм зэритымкіэ, 2023 гъэм Екатеринбург

къыщызэІуахынущ Университет спортымкІэ дунейпсо фестивалыр. Абы хэтынущ БРИКС-м, ШОС-м, СНГ-м хыхьэ къэралхэм щыщ спортсменхэр.

«Урысейр хуэхьэзырщ спорт зэдэлэжьэныгъэм и мардэхэм нэхъри зегъэубгъуным, дунейпсо спорт зэхьэзэхуээр и щіыналъэм шригъэкІуэкІыным.

Университет спортымкіэ дунейпсо фестивалым и **УТЫКУМ** ШЫЗЭХУИШЭСЫНУШ дуней псом къикіа студентхэр. Екатеринбург къыщызэрагъэпэщыну зэхыхьэ иным хуэдэхэм лъэпкъхэр зэкъуегъэувэ. шІалэгъуалэми зэи гукъыдахэкІэ яхуоупсэ, куэдми я спорт **УТЫКУШХУЭХЭМ** дэжэнымкіэ, сноубордкіэ, къыщрахьэф. Апхуэдэ спорт махуэшхуэ ехьэжьа ди кёрлинг, къэралым зэрыщекіуэкіынум дрогушхуэ», - жиlащ УФ-м спортымкlэ и министр

Матыцин Олег ШЫПШ Даянэ.

Ди къуэш республикэхэм

Псэукіэр ирагъэфіакіуэ

АДЫГЕЙ «ПсэупІэмрэ къалэ щІыўэпсымрэ» лъэпкъ проектым хыхьэ «Псы къабзэ» щІыналъэ программэм ипкъ иткіэ, 2023 гъэм

зыхуей щыхуагъазэ. Абы текІуэдэнущ сом мелуан 225,1-рэ.

«УХУЭНЫГЪЭ псомкіи зэгурыіуэныгъэхэр хьэзырщ. Ахъшэр къытхуаутТыпщащ. Иджы къалэхэмрэ районхэмрэ а Іуэхур щызэфІэзыгъэкІыну лэжьакІуэ гупхэр къыхахыу лэжьыгъэр яублэн хуейуэ аращ», - жиlащ ухуэныгъэмкІэ министерствэм и лэжьакІуэ Хъымыщ Тимуркъан.

КъищынэмыщІауэ, Адыгейм и къуажэхэм псы хъумапІзу 8 ухуэн щаухащ. Сом мелуан 31-рэ и уасэ бжьамийхэр далъхьащ. Иджыпсту екІуэкІ лэжьыгъэ псори дыгъэгъазэм и 1 пщіондэ зэфіагъэкіыну я мурадщ.

Зэхыхьэ ин

Теберда щекіуэкіащ «КреАйтив» щіалэ-

гъуалэ зэхыхьэ ин. Урысейм и ЩІалэгъуалэ зэгухьэныгъэм Къэрэшей-Шэрджэсым щиІэ къудамэм къызэригъэпэща зэхуэсым хэтащ КъШР-м, Ставрополь, Краснодар крайхэм щыщ зи щІалэ-

ХЪЫБАРЕГЪАЩІЭ технологиехэр къызэрагъэсэбэпыфымрэ жэрдэм гъэщІэгъуэнхэр гъащІэм зэрыхапщэфымрэ теухуауэ щыта зэlущlэм семинархэр, мастер-классхэр щекіуэкіащ. Кіэщіу жыпіэмэ, иджырей гъащІэм и Іэпэгъу хъуа ІТ-технологиер шэрыуэу къагъэсэбэпыфу, бжыгъэхэр зи лъабжьэ ІуэхущІэкІэм зыхуагъасэу зэхэтащ.

УнафэщІхэр зэхуозэ

АБХЪАЗ. *Абхъаз Республикэм и Прези*дент Бжание Аслъэн Сыхъум иджыблагъэ щригъэблэгъащ Беларусымрэ Урысеймрэ я парламент зэгухьэныгъэм и лІы-

ПРЕЗИДЕНТЫМ жиІащ я зэпыщІэныгъэхэр сыт и лъэныкъуэкІи ирагъэфІэкІуэн зэрыхуейр, хабзэубзыху ІэнатІэхэри, гъэзэщіакіуэ органхэри, къулыкъущіапіэ зэмылІэужьыгъуэхэри зэрызэдэлэжьапхъэр. «Ди зэдэлэжьэкіэм къыпэкіуэ сэбэпынагъращ ди лъэпкъхэм гъуазэ яхуэхъунур», - жиlащ

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

ЗэхъуэкІыныгъэхэр щыІэнущ • къбр-м и правительствэм

лъа зэјущіэ.

2022 гъэм и мазибгъум къриубыдэу Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и КъБР-м финансхэмкІэ и министр Ли-11-рэ сом мелуан 11,9-рэ мэхъу (2021 гъэм елъытауэ проценти 118-рэ). Мазибгъум яІа налог хэхъуэр сом мелард 1,2-кІэ нэхъыбэщ илъэс блэкІам ебгъапщэмэ. Налог хэхъуэ лІэужьыгъуэу хъуар: НДФЛ-р, хэхъуэм, мылъкум техьэхэр, зэхуэзыгъэдэж хэхъуэр илъэс кІуам нэхърэ нэхъыбэу ягъэзэщ ащ. Мыналог мылъкур мазибгъум хэхъуащ сом мелуан 461-кІэ. Абы къыхэхъуащ къэрал мылъкум хиубыдэ ІуэхущІапІэу республикэм бэ-(2021 гъэм нэхърэ проценти 129,9-кІэ рэ (проценти 178-кІэ хэхъуащ), суб- банк щІыхуэ къищтакъым. венцэр сом мелард 1,9-рэ мэхъу. Субвенцэр илъэс кІуам нэхърэ нэхъ мащІэ хъуащ, абы щыщ мылъку япэ джылащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и сабий къызыхэхъуэхэм мазэ къэс республикэ мылъкум щыщу щІына-

кіащ Іуэхугъуэ зыбжанэм щыхэп- иужьрей мазибгъум къриубыдэу республикэм къигъэсэбэпащ сом мелард 43,4-рэ. Илъэс блэкlам и мазибгъум нэхърэ ар нэхъыбэщ (проценти 129,7-м нэсащ). Абы щыщу псэунымылъкур зыхуэдэр къигъэнэІуащ гъэмкІэ мыхьэнэ зиІэ, япэ игъэщыпхъэ Іуэхухэм текІуэдащ сом мелард сун Еленэ. Республикэм и хэхъуэр 31,8-рэ. ЦІыхухэм ирата социальнэ ягъэзэщащ сом мелард 44,6-кіэ дэіэпыкъуныгъэм хуаунэтіащ сом (проценти 126,4-рэ), ар нэхъыбэщ мелард 11,8-рэ (проценти 118-кіэ илъэс кіуам яіам нэхърэ. Абы щыщу ягъэзэщащ). Муниципальнэ іуэхуналог-мыналог мылъкур сом мелард щапаэхэм я бюджетзэхуаку трансфертхэм текІуэдащ сом меларди 10 (проценти 127,9-рэ). ЛэжьапщІэм хуаунэт ащ сом меларди 5,2-рэ (проценти 107,8-рэ). Мылажьэхэм ФІэкіыпіэ зимыіэ я медицинэ страхованэм хухахащ сом меларди 3. Хущхъуэ къэщэхуным текІуэдащ сом 1 мелардрэ мелуани 108-рэ (проценти 147-рэ). Къапшытэ пІалъэм къриубыдэу къэрал мылъкур зыхуагъэкІуэн хуей ІэнатІэхэм яІэрыхьащ сом меларди 4,3-рэ. Абы шышу сом меларджэнду итам, пщІэ зыщІат Іуэхут- ди 4-рэ мелуан 46-р федеральнэ хьэбзэу игъэзэщІам, штрафым, ахъшэщ. Гъуэгу фондым къигъэсэбэ-санкцэхэм я фІыгъэкІэ. Зымыгъэзэж пащ сом меларди 3,6-рэ (процент пащ сом меларди 3,6-рэ (процент мылъкур сом мелард 33,5-рэ хъуащ 49-кІэ хэхъуащ). Жэпуэгъуэм и 1-м ирихьэлІэу республикэм и къэрал нэхъыбэщ). Абы щыщу дотацэр сом ціыхуэр сом меларди 7-рэ мелуан хэхъуэнущ зэгурыіуэныгъитіым ехьэмелард 12,6-рэ (проценти 105,4-кlэ хэ- 29,7-рэ хъууэ къабжащ. Къапщытэ лlауэ. Правительствэм и проектыр хъуащ), субсидиер сом мелард 16,9- п алъэм къриубыдзу республикэм

КъБР-м экономикэ зыужьыныгъэмкІэ и министр Рахаев Борис игъэбелиратыну ахъшэу пенсэ фондым зэ- лъэхэмрэ къалэхэмрэ хуаунэтІыну хэм лейуэ сом мелуан 250-рэ сом мин рыратам къыхэкІыу. Бюджетзэхуаку дотацэм теухуа проектыр. 2021 гъэм 870-рэ дыщІыгъуным. ЕтІуанэр ехьэ-

КъБР-м и Правительствэм и Унатрансфертхэр сом мелард 1,9-рэ щІыналъэхэмрэ къалэхэмрэ зыхэта ліащ узыншагъэкіэ сэкъат зиіэу **фэщі Мусуков Алий иригъэкіуэ**хъуащ (проценти 107,4-рэ). Мы гъэм и грант зэпеуэм Іуэхущіафэкіэ къы- къалъхуа сабийхэм я узыр хэтіасэу ныщыхэжаныкІыу япэ, етІуанэ щыхъуахэм ахъшэ иратынущ.

«ЦІыхухэм псэупІэрэ коммунальнэ Іуэхутхьэбзэхэмкіэ къэрал дэіэпыкъуныгъэ етын» программэм тету унагъуэщІэхэр псэупІэкІэ къызэгъэпэщыным хатхэнухэр зэрагъэбелджылым щІыпіэ самоуправленэхэм зэхъуэкІыныгъэхэр зэрыхалъхьэр зэІущІэм щыжиІащ КъБР-м ухуэныгъэмрэ псэупіэ-коммунальнэ Іэнатіэмкіэ и министр Бэрбэч Алим. ЗэхъуэкІыныгъэхэр ехьэлІащ дызыхуэкІуэ илъэсым программэм хыхьэну гупыж зыщІынухэм зэхуахьэсын хуей дэфтэрхэр зэрагъэмащІэм.

Министрым игъэбелджылащ «Къэбэрдей-Балъкъэрым и сабий зеиншэхэмрэ зыпіын зимыіэж сабийхэмрэ зэрадэlэпыкъум дыщlыгъуа шэсыпІэхэр» республикэ законым и 6-нэ Іыхьэм зэхъуэкІыныгъэхэр хэлъхьэным теухуауэ КъБР-м и Правительствэм къыхилъхьа проектыр. Іуэхум теухуауэ унафэ къэщтэнымкІэ Правительствэм иІэ хуитыныгъэхэм къахэхъуащ.

КъБР-м узыншагъэр хъумэнымкІэ и министрым и хуитыныгъэхэм къыкъигъэлъэгъуащ КъБР-м узыншагъэр хъумэнымкіэ и министр Къалэбатэ Рустам. Япэр теухуащ 2022 гъэм Фіэкіыпіэ зимыіэ медицинэ страхованэм и щІыналъэ фондым и нэгъуэщІ бюджет зэхуаку трансфертхэм лейуэ сом мелуан 250-рэ сом мин

къуэдыкъуэ мыхъун папщІэ ирагъэкІуэкІыпхъэ къэпщытэныгъэхэм федеральнэ бюджетым къыхэкІыу зэрыдэІэпыкъунум: 2023 гъэм мелуан 20-рэ мин 910-рэ, 2024 -м сом мелуан 20-рэ мин 912-рэ, 2025 гъэм сом мелуан 20-рэ мин 928-рэ. Республикэ мылъкум щыщу абы дыщІыгъун хуейщ 2023 гъэм - сом 1 мелуанрэ мини 100рэ, 2024 гъэм - апхуэдиз дыдэ, 2025

гъэм - сом 1 мелуанрэ мини 101-рэ. КъБР-м егъэджэныгъэмрэ щІэныгъэмкІэ и министр Езауэ Анзор къэпсэлъащ министерствэм и лэжьакІуэхэм я бжыгъэр щІэуэ гъэбелджылыным теухуауэ. ЗэхъуэкІыныгъэхэр къишащ министерствэм и фІэщыгъэм зэрызрагъэхъуэжам.

КъБР-м лэжьыгъэмрэ социальнэ дэІэпыкъуныгъэмкІэ и министр Асанов Алим тепсэлъыхьащ Къэбэрдей-Балъкъэрым и цІыху зыхузэфІэмыкІхэм зэрадэ эпыкъунум теухуауэ Правительствэм игъэбелджыла Іуэхугъуэ зыбжанэм.

КъБР-м щІы, мылъку зэхущытыкІэхэмкІэ и министр Тэхъу Аслъэн тепсэлъыхьащ волонтёрхэм «Ппэгъунэгъум дэІэпыкъу» фІащауэ республикэм къыщызэрагъэпэща сабий-ныбжьыщІэ жылагъуэ зэгухьэныгъэм пщіэншэу къигъэсэбэпын папщіэ Къэбэрдей-Балъкъэрым и къэрал мылъкум хиубыдэ, метр зэбгъузэнатІэ 76,6-рэ хъу, Захаровым и цІэр зезыхьэ уэрамым тет унэ №66 -м хэт ІуэхущІапіэр илъэсищ піалъэкіэ зэрыратынур зыгъэбелджылы проектым.

ГУГЪУЭТ Заремэ.

ЩІалэгъцалэм я зэфіэкіыр

Урысей Федерацэм япэ иригъэщ Іуэхухэм щалэгъуалэ зэгухьэныгъэхэм, проект гъэщаяшышш шІэблэм ядэлэжьэныр. Ди къэралым зи ныбжьыр илъэс 14 - 35-м ит щалэгъуалэу мелуан 40 щопсэу. Апхуэдэхэм я Іуэхур зезыхьэ къулыкъущіапіэ нэхъыщхьэр Щіалэгъуалэ іуэхухэмкіэ агентствэращ (Росмолодежь). Аращ хуабжьу жыджэру езыгъэкіуэкіыр щіалэгъуалэм я увыпіэр гъащіэм щегъэубыдынымкіэ, лъэ лыр къызэрыдэтыр зыхашіэу, ар зэрадэіэбыдэкіэ дунейм хэувэнымкіэ сэбэп хъу Іуэхугъуэхэр къызэщіэзыубыдэ программэ, проект зэмылізужьыгъуэхэр. Абыхэм хохьэ школакіуэхэмрэ студентхэмрэ я зэфіэкі щагъэлъагъуэ утыкухэри.

МЫ ИЛЪЭСЫМ ЩІалэгъуалэ ІуэхухэмкІэ федеральнэ агентствэм щІзуэ къыхилъхьахэм ящыщщ Урысейм и щІыналъэхэм ис щІалэгъуалэм зрагъэужьын мурадкІэ «Регион для молодых» урысейпсо зэпеуэр. А зэхьэзэхуэм ипкъ иткіэ, Росмолодежь агентствэм 2023, 2024, 2025 гъэхэм УФ-м и щІыналъэхэм сом мелард 15 (илъэсым сом меларди 5 хуэзэу) яхуиутІыпщынущ щІыпІэхэм щІалэгъуалэм шадэлэжьэным трагъэкіуэдэн папшіэ.

Федеральнэ къулыкъущІапІэм и унафэщІ Разуваевэ Ксение зэрыжиІамкІэ, «Регион для молодых» урысейпсо зэпеуэр хуабжьу мы-хьэнэшхуэ зиlэ lуэхущ щlалэгъуалэ политикэм зегъэужьынымкlэ, абы епхауэ щlыналъэхэм щрагъэкІуэкІ Іуэхухэр гъэкІуэтэнымкіэ. «Къэралыр зыгъэбыдэр абы и щІыналъэхэращ. Ахэм щыпсэу щІалэгъуалэм далъэІэсмэ, псори къызэщіэдгъэуіуэрэ жыджэру дызэдэ-лажьэмэ, къыдэкіуэтей щіэблэм я дежкіэ гурыІуэгъуафІэ Іуэхухэр къэтІэтмэ, куэд зэд-гъэхъулІэфынущ», - жеІэ Разуваевэ Ксение. Мы зэпеуэм илъэс къэс хэт хъунущ щІына-

лъэхэр. Нэхъыщхьэр - дэтхэнэми щалэгъуалэм я зыужьыныгъэм теухуа проект зэгъэпэщахэр иригъэхьын зэрыхуейрщ. Къэпщытакіуэхэм ягу ирихьрэ зэпеуэм пхрыкімэ, ахъшэ къратынущ, проектым къыщагъэлъэгъуахэр ягъэзэшІэн папшІэ.

Мыпхуэдэ зэхьэзэхүэ къэралым япэу иригъэкІуэкІыу аращ. Ар къыщІагупсысар щІалэгъуалэм я зэфіэкі къыщагъэлъэгъуэн, зыщажьын в ІуэхушТафэхэмкІэ шызэлэгуэшэн утыку къахузэгъэпэщынырщ, ахэр нэхъ тегушхуауэ я гупсысэхэр гъащІэм хапщэнымкІэ Іэмал яІэн хуэдэу. Зэпеуэм къыщахь ахъшэмкІэ щІыналъэхэм къыщызэІуахыфынущ зи гугъу тщІы ІуэхущІапІэхэм хуэдэ. Абы къищынэмыщІауэ, щІалэгъуалэм зэрадэлэжьэн хуей Іэмалхэмкіи чэнджэщ ягъуэтынущ. Ахэр псэукІэм зегъэужьыным теухуа Іуэхухэм къыхашэфынущ, я еплъыкІэхэр къыщагъэсэбэпыфынущ, апхуэдэ щІыкІэкІэ езыхэми я гъуэгу, лъагъуэ, ІэнатІэ ягъуэтынущ. Аращ нэхъыщхьэри - къыщалъхуа ш Іып Іэм къыхуэсэбэпу и лъэр быдэу абы щигъэувынырщ. Зэпеуэм и къызэгъэлэшакІуэхэм къагъэлъагъуэ ныбжышІэ зэчиифІэхэмрэ жыджэрхэмрэ къыщалъхуа лъахэр ямыбгынэу абы къыщысэбэпынымкІэ мыр зэрыхэкІыпІэфІыр. Абыхэм зыхащІэн хуейщ щІынальэр къазэрыхуэныкъуэр, я хэкум ІэнатІэ зэрыщагъуэтынур, я лъахэм и зыужьыныгъэм езыхэм я къару, зэф эк зэрырахьэлІэфынур.

Къэбгъэлъагъуэмэ, мы Іуэхур ирагъэжьэн ипэ абы и піалъэр щіыналъэ зыбжанэм щагъэунэхуащ. Апхуэдэхэщ, псалъэм папщІэ, Тэтэрстаныр, Калининград, Тулэ, Ямало-Ненецкэ автономнэ областхэр. Абыхэм ящыщ ІэщІагъэліхэр хэтащ щіалэгъуалэм теухуауэ ящіэну Іуэхухэр шагъэбелджылым.

Иджыпсту щІыналъэхэм къагъэлъагъуэ проектхэм елъытауэ ахъшэр яутІыпщу арамэ, дяпэкіэ зэхьэзэхуэм хэтыну хуитщ щіалэгъуалэ ІуэхущІапІэ щхьэхуэхэр, зэгухьэныгъэхэр, клубхэр. Апхуэдэ щІыкІэкІэ, щІалэгъуалэм я Іуэхумрэ зыужьыныгъэмрэ зэрыдаІыгъым нэхъри зрагъзубгъунущ. Псом нэхърэ нэхъыщхьэр къэралым яхухих ахъшэр зытрагъэкlyадэм шІыналъэхэм заужьынымкіэ мыхьэнэ иІэнырщ, фейдэ къыпэкІуэнырщ, щІалэгъуалэр и хэку исыжу и зэф эк ыр къэралым къыхуигъэсэбэпу гъэпсэунырщ.

Япэ зэхьэзэхуэм кърикіуахэр

ЩІалэгъуалэ ІуэхухэмкІэ федеральнэ агентствэм 2023 гъэм хэгъэгухэм яхуигуэшыну сом мелардитхум щіэбэнахэм ящыщу зи кіэн къикіахэм я ціэр иджыблагъэ къраіуащ. Ахэр къыхэзыха къэпщытакІуэ гупым хэтащ къэрал къулыкъущІэхэр, хьэрычэтыщІэхэр, жылагъуэ,

гъуэнхэр гъэхьэзырынымкіэ зэшіэхъееныгъэхэм, медиа Іэнатіэхэм я унафэшіхэр.

Абыхэм ящыщ дэтхэнэ зыми къыхигъэщащ Із нэхъыщхьэр щіалэгъуалэм и увыпіэр гъащіэм щиубыфедеральнэ дыжынымкіэ сэбэп хъу утыкухэр, и мурадхэр зэрызригъэхъулІэн Іэмалхэр къахузэгъэпэщыныр игъуэ зэрыхъуар, абыхэм я щІыбагъ къэрапыкъу псоми щыгъуазэу зэрыщытыпхъэр.

КъэпщытакІуэхэм зэрыжаІамкІэ, зэпеуэм хыхьахэм ирагъэхьа лэжьыгъэхэм щыхэплъэм, нэхъыбэу гулъытэ зыхуащ ахэм ящыщщ щыналъэм щалэгъуалэ Іуэхум щи э щытык эр, абыхэм зрагъэужьын папщІэ ящІэхэр, мурадхэр, нэгъуэщіхэри. Псалъэм папшіэ. мыхьэнэ иратащ абыхэм яхухэха къулыкъущіапіэ шхьэхүэү шыгэрэ-шымыгэрэ.

Лъэныкъуэ куэдкІэ къапщыта лэжьыгъэхэм балл бжыгъэхэр хуагъэуващ, ахъшэри зэрахуэфащэу трагуэшащ. Нэхъыбэ зылъыса щІыналъипщіым ящыщщ мыхэр: Нижегородскэ область - балл 426-рэ, ахъшэу сом 256 701 600; Самарэ область - балл 407-рэ, ахъшэу сом 169 485 900; Мордовэ Республикэ - балл 404-рэ, ахъшэу сом 112 005 500; Тверь область - балл 398-рэ, ахъшэу сом 69 606 800; Белгород область - балл 397-рэ, ахъшэу сом 147 754 800; Пермь край - балл 393-рэ, ахъшэу сом 128 382 600: Марий Эл Республикэ - балл 388-рэ. ахъшэу сом 122 224 100; Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ - балл 387-рэ, ахъшэу сом 146 644 600: Калининград область - балл 387-рэ. ахъшэу сом 125 306 200; Тулэ область - балл 385рэ, ахъшэу сом 229 577 100.

Къэбэрдей-Балъкъэрым сом мелуани 146,6-рэ

«Егъэджэныгъэ» лъэпкъ проектым хыхьэу Урысей Федерацэм 2022 гъэм иригъэжьа «Регион для молодых» урысейпсо зэпеуэм псом япэу текІуэныгъэ къыщызыхьахэм ди республикэр зэрыхэхуар гуапэ тщымыхъуу къэнакъым. 2023 гъэм шалэгъуалэ Іуэхухэм трагъэкІуэдэну КъБР-м къыхуаутІыпщынущ сом мелуани 146,6-рэ. АбыкІэ ди республикэм щаухуэнущ щіалэгъуалэ центрхэр, ныбжьыщіэхэм я зэфІэкІ щагъэлъэгъуэну утыку, нэгъуэщІхэри

къышыунэхунуш. КъБР-м щІалэгъуалэ ІуэхухэмкІэ и министр Лу Азэмэт зэрыжи амк 1э, зи гугъу тщ 1ы программэм ипкъ иткіэ. 2025 гъэм ди лъахэм ягъэзэшІэн щыщІадзэнущ Іуэху зэхуэмыдэ куэдым хухэха щ алэгъуалэ проектхэр. Сыт абы сэбэпынагъыу къихьынур? Республикэм ис щІалэгъуалэм и процент 60-м хуэдизыр апхуэдэ шыкіэкіэ КъБР-м и социально-экономикэ зыужьыныгъэм къыхашэну я мурадщ. Абы папи І экосистема пъзицивна въздать эприны и хуей и щІалэгъуалэр щызэхуэсын, щылэжьэн центрхэр яухуэнущ, нэхъ зэф эк і, ш і эныгъэ, къэ ухь зиІэхэр къыхахынурэ ягъэлэжьэнущ, Іуэхугъу-

ЩІалэгъуалэ центрхэм къекіуэліэнухэм, зэлэжь елъытакІэ, грантхэр иратынущ, къищынэмыщауэ, сыт хуэдэ Іуэху пэрыхьэми, къэралым, республикэм, министерствэм защіигъэкъуэнущ, я мурадыр гъащіэм хапщэн папщіэ. Пентрхам гъзсаныгъз пажьыгъи шекІуакІынущ, къыдэкІуэтей щІэблэр хэкупсэу гъэсэнымкіэ, зэпіэзэрыту шытынымкіэ, ябгъэдэлъ зэчийм зрагъэужьынымкіэ, Іэнатіэ увынымкіэ, зыхуей Гуэхутхьэбээ псори щагъуэтынущ.

щІэ куэд къызэрагъэпэщынущ.

ЕтІанэгъэ апхуэдэ центрхэр къышызэІуахынущ Налшык, Нарткъалэ, Къэщкъэтау. Псори зэхэту къапщтэмэ, Къэбэрдей-Балъкъэрым урысейпсо зэпечэм къыщихьа сом мелчани 146,6-р Іуэхугъуэ 35-м трагъэкІуэдэнущ. Абы хэтщ щІынальэ сабий, щІалэгьуалэ зэщІэхъееныгъэм ядэІэпыкъуныр, щІалэгъуалэ туризмым ди лъахэм зыщегъэужьыныр, мы Іуэхум телажьэ щіалэгъуалэм защіэгъэкъуэныр, ахэр жыджэру хьэрычэтышІэ Іуэхухэм хэшэныр, зыуэ щыт медийнэ щ алэгъуалэ утыку къызэгъэпэщыныр, зи псэукІэкІэ адрейхэм ялъэщІэмыхьэ щІэблэм гулъытэ яхуэщІыныр, нэгъуэщІ куэди.

Проектым къызэщ Грагъ эубыд э Туэхугъуэхэр езы щІалэгъуалэм я жэрдэмхэм ятещІыхьауэ зэхалъхьауэ аращ. Республикэм и Іэтащхьэм деж щыщіэдзауэ езы щіалэгъуалэм я деж щиухыжу зэчэнджэщауэ, егупсысауэ яубзыхуа Іуэхугъуэхэм сэбэпынагъ куэд ди республикэм къызэрыхуихьынум шэч хэлъкъым.

НЭЩІЭПЫДЖЭ Замирэ.

ныгъэмрэ щэнхабзэмрэ я Іуэхухэм-

кІэ я зэгухьэныгъэр - къызэрагъэпэ-

♦ 1943 гъэм Яхэгуауэ Михаил Совет

Союзым и Ліыхъужь ціэр къыфіа-

♦ 1957 гъэм къалъхуащ оперэ уэрэ-

джы ак Іуэ, УФ-мрэ КъБР-мрэ щ Іыхь

<u>Дунейм и щытыкІэнур</u>

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэри-

тымкІэ, Налшык уэфІу щыщыты-

зиІэ я артист Батыр Мухьэдин.

Ди Томэ Іущым, гуапэм, гуакіуэм Хуэттхынухэр зы томым имыхуэн. Ди Томэ дахэм ф агъыу хэлъыр Том куэдкій къыпхуэмы уэтэн. Мыпхуэдэ сатырхэр (пэжу, урысыбзэкІэ) и

курсэгъу Къэжэр Хьэмид къыхуитхауэ щытащ мы тхыгъэр зытеухуа Сокъур (Уэлджыр) Тамарэ. Абы лъандэрэ псы куэд ежэхами, Томэ и щыпкъагъэм зихъуэжакъым, псалъэ гуапэ куэд хужыпІэнуи къелэжь. Нобэ апхуэдэ щхьэусыгъуэфІи диІэщ - ар къыщалъхуа махуэщ, жьыщхьэ махуэ ныбжь ирокъу.

И сабиигъуэр, щІалэгъуэр зауэ зэманымрэ абы иужь лъэхъэнэ хьэлъэмрэ хиубыдащ, и ныбжьым итхэм къатещ а гугъуехь псори ишэчащ Томэ. Уеблэмэ и лъэхъэнэгъу нэхъ гугъу ехьахэм ящыщщ ар - и адэ Уэлджыр Нащхъуэ Хэку зауэшхуэм хэкІуадэри, и сабиигъуэр гурыфІыгъуэр къемэщІэкІыу ихьащ. Зэманым и мыгъуагъэ куэд игъэунэхуами, абыхэм къызэфІагъэщ акъым хъыджэбзыр, ат в еджэнми лэжьэнми щапхъэ къыщигъэлъагъуэу къекіуэкіащ икіи псэукіэщіэм екіуу хэзэгъащ.

Къэбэрдей-Балъкъэр къэрал университетыр фІы дыдэу къиухри, абы «Ленин гъуэгум» лэжьэн щыщІидзауэ щытащ. Илъэс пліыщіым щіигъукіэ газетым и корректору щытащ Сокъурыр икІи абы дэлэжьахэр фІыуэ дышыгъуазэш и хьэл-шэн зэтетым, и гуп хэтыкІэ дахэм. Апхуэдиз зэманкІэ зы ІэгІэ зэрыІутари и щыхьэтщ абы піэзэрытагъым. Илъэс куэдкіэ абы игъэзэщІащ корректор нэхъыжь къалэныр икІи газетыр щыуагъэншэу къыдэкІыным, и унафэ щІэт къудамэр зэдэууэ лэжьэным хуэунэтіауэ куэд зэфіигъэкіащ.

Псом хуэмыдэу и нэІэ ятригъэтт нэхъыщІэхэм - анэ етіуанэ яхуэхъуащ, жыпіэнри егъэлея мыхъуну. ГъащІэми куэд хуигъэІу- хэлъу къэтэджыным и зэфІэкІ ирехьэлІэ шаш, лэжьыгъэм хэзэгъэным теухуа чэнджэщ куэди яритащ щ алэгъуалэм. Езым адыгэбзэр фІы дыдэу ищІэрт, лэжьыгъэм хуэІэзэти, уемыхъуэпсэнкІэ Іэмал имыІэу апхуэдэт. Хьэлэлу лажьэ, гупым Іулыдж щызи Э Сокъурыр мызэ-мыт Тэу ягъэпэжащ щіыхь, фіыщіэ, щытхъу тхылъхэмкіэ, ахъшэ саугъэтхэмкіэ. Томэ нобэми къыпыщіащ лэшхуэ куэдым щигъэлъэгъуащ, бжьыпэр жэщ-махуэ имыlэу апхуэдиз илъэскlэ щылэжьа газетым - абы къытехуэ тхыгъэхэм фІэфІу йоджэ, ахэр къызэрыщыхъуамкІи къыддогуашэ.

Пэжым, захуагъэм я телъхьэщ Томэ сыт щыгъуи, цІыхум лей къытехьэуи игу техуэркъым. Арауэ къыщІэкІынщ ар адыгэм и блэкІам, лъэпкъыр дунейм и къэрал куэдым икъухьа зэрыщыхъуам щ игъэгумэшІыр, хэкур егъэзыгъэкІэ зрагъэбгынахэм я гугъу щищікіэ нобэми и нэпсыр шіыхуэмыубыдыр. Ятепсэлъыхь къудей мыхъуу, абыхэм я щІэблэхэм ящыщхэм пыкъэкІуэжыну къэпабгъэхэм зэралъэкІкІэ защІигъакъуэу. Хамэ хэкухэм къикІыжу адэжь щІыналъэр псэупІэ зыхуэхъужа куэд Сокъурхэ я унагъуэ къихьэу, шыгъупІастэ лагъэу зэрыщытым дыщыгъуазэщ.

ЦІыху зэхъуапсэ жыхуаІэм хуэдэу къекіуэкіащ Томэрэ и щхьэгъусэ Сокъур Жамболэтрэ я унагъуэр. Жамболэт (и ахърэтыр нэху Тхьэм ищІ) республикэм и щэнхабзэ Іэнатіэм, печатым пщіэ къыхуащіу илъэс мэр щызэпымыу уи унагъуэ дахэм щіэсхэм куэдкіэ щылэжьащ, и тхыгъэ купщіафіэхэр гу ящыпхуэу, уузыншэу упсэуну дыногазетхэм, журналхэм мызэ-мыт!эу къыте- хъуэхъу, ди Томэ!

Зэщхьэгъусэхэм япхъу закъуэ Сокъур Анжели республикэм зи цІэр фІыкІэ щыжаДифІ догъэлъапІэ

ЦІыхугъэм, адыгагъэм я щапхъэ

Іэхэм ящыщщ - пшынауэ Іэзэщ, макъамэм щыхурагъаджэу Налшык дэт колледжым иужькІэ Мейкъуапэ консерваторэр къыщиухащ. Налшык дэт музыкэ школ №1-м и егъэджакІуэщи, щІэблэм я псэм дахагъэр илъэс куэд хъуауэ. Анжелэ ипхъу Къардэн Дани и анэм и ІэщІагъэр къыхихыжащ. Колледж нэужьым Данэ Кавказ Ищхъэрэм ГъуазджэхэмкІэ и къэрал институтыр къиухауэ ари музыкэ школ №1-м щолажьэ, сабийхэр макъамэ гъуазджэм хурегъаджэ. Данэ и зэчийр нэхъ пасэу къэралым и къащиубыдрэ республикэм и щІыхьыр утыкушхуэхэм лъагэу щиІэту. Данэ ипхъу Дамирэ цІыкІущ Томэ иджыпсту и гулъытэ нэхъыщхьэр зыхуэунэтІар - и пхъурылъхум и щіэблэр и куэщі ирепіыкі, хуэгумащізу, игъафізу. Псом хуэмыдэу гулъытэшхуэ хуещ и анэдэлъхубзэр игъэшэрыуэным.

Сокъурыр зытеукІытыхыжын, и щхьэр щІигъэлъэхъшэн Іуэху имылэжьауэ, цІыхухэм пщІэ къыхуащІу, гу къабзэ-псэ къабзэу, ифІ жаІзу ирихьэлІащ и нобэрей юбилейм. Ар фІыгъуэшхуэщ дэтхэнэ цІыхум дежкІи къэпкІуа гъуэгуанэм уриплъэжрэ, уи илъэсщіэныгъэ быдэ яхуиіэщ илъэс куэд хъуауэ, хэр іуэхуфіхэмкіэ гъэнщіауэ плъагъужмэ, уи гъащіэр пщіэншэу мыкіуауэ аращи, Томэ абыкІэ игурэ и ищхьэрэ зэтелъми хъунущ. ЦІыхугъэм, адыгагъэм я щапхъэщ абы и гъащІэ гъуэгур, и щІэблэм яхухиша ІэфІ къыхуащтэу, ягъэныбжьэгъуу, ягъэб- лъагъуэми и пщалъэр ахэращ. И гъащІэм къриубыдэу Томэ и жьэгум куэд зэришэлІащи, абы и мафІэм цІыхуфІ куэд иджыри игъэхуэбэн Тхьэм ищ!!

Уи гукъыдэжым дяпэкІи кІэрымыхуу, ущІэгуфІэн куэд плъагъуу, адыгэ макъа-

> «Адыгэ псалъэ» газетым и лэжьакіуэхэр.

щіэхэм кіэрыхубжьэрыхухэр щіэрыщіэу къызэрыпхуэгъэсэ бэпыжынум ехьэліа лэжьыгъэм гульытэ хуегьэщіыным. Абы къыхэкІыу къэралхэм ящыщ куэдым зы илъэс къэмынэу

Я фэеплъым пщІэ хуащІу

Зи къалэн зыгъэзащі у хэкіуэда хабзэхъумэхэм я фэе-

ДИ республикэм исхэр мамыру псэун папщ э зи псэ

емыблэжа лІыхъужьхэм я фэеплъым пщіэ хуащіу къызэхуэ-

сат къэрал кіуэці іуэхухэмкіэ министру КъБР-м щыіэ, поли

цэм и генерал-лейтенант Павлов Василий. КъБР-м и Іэта-

щхьэм и Администрацэм и Унафэщ Къуэдзокъуэ Мухьэ-

мэд, КъБР-м Экономикэ, жылагъуэ шынагъуэншагъэмкІэ и

советым и секретарь Тату Къазбэч, КъБР-м къегъэщІылІа

федеральнэ инспектор нэхъыщхьэ Мэкъуауэ Тимур, рес-

публикэм и хабзэхъумэ ІэнатІэхэм я унафэщІхэр, КъБР-м

щыІэ МВД-м дэлажьэ Жылагъуэ советым и тхьэмадэ

Мэкъушэ Руслан, МВД-м и ветеранхэм я щІыналъэ жыла-

Къызэхуэсахэр дакъикъэкІэ щымри, хабзэм и хъу-

макіуэхэу Хэку зауэшхуэм и илъэсхэми иужькій зи къалэн

зыгъэзащІэу хэкІуэдахэм я мемориалым деж удз гъэгъахэр

• Махуэгъэпс

КІэкъинэри зэгъэзэхуапхъэщ

ЩэкІуэгъуэм и 15-р КІэрыхубжьэрыхухэм елэжьыжыным

ЗИ ГУГЪУ тщІы Іуэхугъуэр хуэгъэзащ властым щыщхэм, жы-

лагъуэм, апхуэдэ дыдэуи промышленностым пыщ а къулыкъу-

КъБР-м щы Іэ МВД-м и пресс-Іуэхущіапіэ.

гъуэ организацэм и унафэщі Пыхъ Муіэед, ветеранхэр.

щагъэтІылъащ.

(рециклинг) и дунейпсо махуэщ.

плъу Налшык къалэм дэтым деж удз гъэгъахэр ща-

гъэтіылъащ. Іуэхур ирагъэкіуэкіащ УФ-м Къэрал кіуэці

Іуэхухэмкіэ и органхэм я лэжьакіуэм и махуэм

щэкІуэгъўэм и 15-м щрагъэкІуэкІ кІэрыхубжьэрыхухэм хьэпшыпыщіэхэр къахэпщіыкі зэрыхъунур нэрылъагъу къыпщызыщі гъэлъэгъуэныгъэхэр, дыкъэзыухъуреихь дунейм щысхьын щІыуэпсым хуэсакъын зэрыхуейм уи гупсысэр хуэзышэ концертхэр, псапэ зыпылъ Іуэхухэр. Зи гугъу тщІы махуэм щІэдзапІэ хуэхъуауэ къабжыр США-м

1997 гъэм щэкіуэгъуэм и 15-м щызэхаубла Іуэхугъуэрш - абы щыгъуэщ а къэралым япэ дыдэу щыщекіуэкіар кіэрыхубжьэрыхухэм щелэжьыжа щІыхьэхушхуэу экологие и лъэныкъуэкіэ мыхьэнэшхуэ зиізу къалъытар. Абы иужькіэ а махуэр къэрал куэдым ягъэлъапІэу хуежьащ. ЖыпІэнурамэ, кіэкъинэхэр зэбгъэзэхуэж, уеблэмэ абыхэм

егупсысу щытащ. Жыжьащэ дымыІэбэу къыхэдгъэщынщи дыщыпсэуа къэрал абрагъуэу СССР-ми щрагъэкlуэкlырт нэхъыщІэ цІыкІухэр, зэрыщыту къатщтэмэ, жылагъуэр къызэщіэзыубыдэ іуэхугъуэ дахэу тхылъымпіэжьхэмрэ гъущіым къыхэщІыкІа кІэрыхубжьэрыхухэмрэ щызэхуахьэсыж щІыхьэхүхэр.

ДызэрегупсысымкІи, мы Іуэхум, кІэкъинэхэм хэлэжьыхьыжыным, и мыхьэнэр зэрыиным шэч къыщ ытетхьэн щы экъым, щІыуэпсым и хъугъуэфІыгъуэ къызэрымыкІуэу КъэщІыгъэм къыдитар зэи мыкіуэщіыжын щіэину зэрыщымытыр, абы къыхэкІыуи зэрызэгъэзэхуапхъэр къэтлъытэмэ

КЪУМАХУЭ Аслъэн.

Динейм щыхъыбархэр

ЩытыкІэр езыгъэфІэкІуэжыфынур

Европэм къыщыхураджэ Украинэр «гуэшыным» теухуауэ Урысейм гурыІуэну. Апхуэдэ ІуэхукІэ Евросоюзым зыхуигъэзащ Бельгием и сенатор Детекс Ален.

«Causeur» франджы газетым ирита интервьюм абы щыже!э: «Америкэм и Штат Зэгуэтхэм зауэ къагъэхъуну зэпымыууэ зэрыхэтым Европэр афіэкіа дэплъей хъунукъым. Ар нэгъуэщІу еплъыжыпхъэщ Урысеймрэ Украинэмрэ я Іуэхум хуиІэ еплъыкІэм. Европэм и дежкіэ нэхъыфіщ Зеленскэм иукъуэдияуэ зытемык бгъэдыхьэкІэр къигъанэу, Урысейм и дарэгъуу Украинэр зэхагъэкІыным арэзы те-

хъуэныр икІи мы зэманым абы пагъзува санкцэхэр Іуахыжыныр аращ дызыхуэкІуа щытыкІэр езыгъэфІэкІуэжыфынур».

Урысейм пигъзува санкцэхэр нэхъыбэу езы Европэм зэран зэрыхуэхъужыр, абы и лъэныкъуэкІэ зи кІэн къикІыр США-м зэризакъуэр - и Іэшэмрэ газымрэ Европэм и къэралхэм ирегъашэ.

ДэІэпыкъуныгъэ хуэныкъуэхэм

Зи ныбжьыр илъэси 8-м къыщыщі эдзауэ 17-м нэс хъухэм УФ-м и Правительствэм сом мелард ным хуэгъэпса Іэнатіэр къыщы-27,5-рэ яхухихынущ. Абы теухуауэ къэпсэлъаш УФ-м и премьерминистр Мишустин Михаил.

«Мазэ къэс сабийхэм зэрызащІэдгъакъуэм иджыри сом мелард къуэдзэ, КъБР-м щІыхь зиІэ и жур-

27,5-рэ хэдгъэхъуэнущ», - къыхигъэ- налист **Ширдий Маринэ** къыщалъщащ абы.

Фигу къэдгъэкІыжынщ: 2022 гъэм и мэлыжьыхьым щыщІэдзауэ зы-Сенаторым къыхигъэщащ ЕС-м щагъакъуэ хэхъуэ тэмэм зимы унагъуэхэм. Урысейм апхуэдэ сабийуэ мелуани 5-м нэблагъэ щопсэу.

Щэкіуэгъуэм и 15

♦Гъуэгум къыщыхъу автомобиль зэжьэхэуэхэм хэкіуэдахэр ягу къыщагъэкІыж дунейпсо махуэщ ♦Дзэм къулыкъу щищІэну ираджэм и урысейпсо махуэщ **♦Урысейм зэщІэгъэуІуауэ ща**лэжь щіэпхъаджагъэхэм ебэнызэрагъэпэща махуэщ

♦Публицист, «Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщхьэм и

хуа махуэщ ◆Къэбэрдей къэрал драмэ театрым

и актрисэ Мэкъуауэ Фатіимэ къыщалъхуа махуэщ. Дунейм и щытыкІэнур

«pogoda.yandex.ru» сайтым зэритымкіэ, Налшык уфауэ щыщытынущ. Хуабэр махуэм градуси 4 - 5, жэщым градуси 2 щыхъунущ.

Щэкіуэгъуэм и 16 бэрэжьей

♦Зэхудэчыхыным и дунейпсо ма-◆ 1945 гъэм ЮНЕСКО-р - Лъэпкъ зэ-

къуэтхэм егъэджэныгъэмкіэ, щіэ-

нущ. Хуабэр махуэм градуси 5 - 10, жэщым градуси 4 щыхъунущ.

БАГЪЭТЫР Луизэщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

шаш

Бэлэрыгъ и Іыхьэр хьэм ф ешх.

ІуэрыІуатэ дыще пхъуанте НапэкІуэцІыр зыгъэхьэзырар

ТАБЫЩ Муратщ

• Гъэсэпэтхыдэхэр

«ПэрыІэбэр зыхуэмыгъэІэрыхуэр гъукІэкъым...»

Еуэри, зыгуэрым я щалэ гъукіэгъэсэну ятати, «гъукІэ сыхъуащ» жиІэри къэкІуэжащ, илъэситІкІэ къэтри. А далэм гъукІэр пщым пащІырти, я гъунэгъу хьэжыжьыр къекІуэкіащ, щіалэр слъагъунщ икіи сехъуэхъунш. жиІэри. Сэлам-фІэхъусыр зэфІэкІри, хьэжыр къеупщІащ:

- ІэщІагъэр нэсу къэпщта, хуэІэижь ухъуа? иаєІиж -
- Къэсщтащ, хуэІэижьи сыхъуащ.
- Сыт пщІыфрэ? - Сыти сощІыф.
- Ізу, гъубжэ пщІыфрэ?
- СошІыф.
- Джыдэ пщІыфрэ? - СощІыф.
- Къами пщІыфрэ?
- СощІыф. Хьэжыжыр ліыжь губзыгъэти, шэч ищіащ: мыр щІалэ щхьэщытхъуу къыщІэкІрэ ди на-

пэр трихмэ, - жиІэри. Игъэунэхуну мурад ещІ: - Уи ІэщІагъэм и хъер Тхьэм уигъэлъагъу, тіу! Ауэ зыгуэркіэ сыноупщіынут иджыри,

жи. - Сэ гъукіэхэм сакіэлъыплъащи, гъущі плъар зэраІыгъ пэрыІэбэр гъэшэрыуэгъуейуэ фэ есплъащ, уэ дауэ бгъэ эрыхуэрэ - Уэлэхьи, хьэжы, а пэрыІэбэр сэри схуэ-

мыгъэшэрыуэ, - жи гъукіэ шіалэм.

АтІэ, уэ сэ слъагъур ущхьэщытхъу къудейуэ аращ: пэрыІэбэр зыхуэмыгъэІэрыхуэр гъукіэкъым, - жиіэри хьэжыр нэщхъейуэ щІэкІыжащ.

Блэгъуаплъэм къигъуэта бзаджагъэр

Еуэри, мэлыхъуэ пщыІэр пщэдджыжьышхэ ящІу щысти, лэгъупэжьыр, лыр ишхри, блэгъум иплъащ. Иплъэри, блэгъур ауэ хитІэщ аби, мэлыхъуэхэм унафэ яхуищІащ: - Айдэ, псынщІэу псы пэгунибл къэфхь! -

КъыщІахьыр къагурымыІуэми, псы пэгу-

ниблыр къахьащ. - Айдэ иджы, лъэбакъуэ блырыбл фи зэхуакуу псы пэгуниблыр мы джабэм къевгъэжэх!

жи аргуэру лэгъупэжьым. Апхуэдэу мэлыхъуиблым псы пэгун блырыбл къахьурэ щхьэж и лъагъуэмкІэ ири- жи:

- Айдэ, а псыжапіиблымкіэ мэлыр зэп- шейтіанми къапыпхынмэ хабзэ!

Нартхэм зыхуей псор яхуищ Гри

Лъэпщ ищІэн имыгъуэтыжу къанэри, зэш хъуащ. Хуэмышэчыж щыхъум, Сэтэней-гуащэм деж кlуэри елъэІуащ.

- Сэтэней-гуащэ, созэш, сщІэн згъуэтыркъым. Сикъарур зэсхьэлІэн сымыгъуэту, гъущју сијэр супіэщіащ. Гуащэу щыіэм уэ нэхърэ нэхъ Іущ яхэмыту жаІэ, сщІэн къысхуэгупсыс! - жијэри.

- Сыт къыхуэзгупсысын? - гузэващ Сэтэней-гуащэ. - Нартхэ Іэщэ хуейм яхуэпщІащ, нартхэ гъубжэ хуейм яхуэпщІащ. ЦІыху зыхуей псори пщІащ. Иджы, еуи ежьи дунейр къэкІухь, адрей цІыхухэр зэрыпсэур зэгъэлъагъуи, нартхэ щІэныгъэ къахуэхь. Тхьэм укъимыужэгъужамэ, зыгуэр къэбгъуэтынщ.

- Дунейр къэскіухьын шхьэкіэ сыт сыхуеину?

ЗикІ, узыхуеишхуэ щыІэкъым. Мылэжьэну зы фэилъхьэгъуэ зэгъэпэщи ежьэ. Мэш зыщІэм фІыуэ укъелъагъу, Іэщ зыгъэхъур уи ныбжьэгъущ, абыхэм шхын щхьэкІэ уагъэлІэнкъым.

Лъэпщ еувалІэри, нэхъ жыр быдэ дыдэм къыхихри, жыр вакъэ ищІри лъитІэгъащ, жыр пыІэ ищІри щхьэритІэгъащ, жыр баш ищІри ар ІэщІэлъу ежьащ. Лъэпщ апхуэдизкІэ псынщІэу кІуэрти, зы мазэ гъуэгур зы махуэм икјурт, зы илъэс гъуэгур зы мазэм икјурт; къурш хуэзэмэ - ебакъуэрт, псы хуэзэмэ - елъэрт. КІуэм-лъейм, кІуэм-лъейурэ псибл зэпиупщІри, тенджыз Іуфэм Іухьэщ, жыгищэ къричщ, иухъуэнщіщ, зэ- цыр пшэм хуэдэу уэгум иту, и Іитіыр рипхри хым тригъэлъэдащ, езыр абы теувэжри тенджызым икlащ. Зэрикіыў, псы Іуфэм джэгуу Іусу щіыкіаўэ. Жыг-Гуащэр Лъэпщ къыирихьэліащ хъыджэбз гуп, набдзэ зытелъым я нэхъ дахэу. Лъэпщ зан- игъашхэщ, иригъафэри игъэгъуэщІэу хьэщыкъ яхуэхъуащ абыхэм, ауэ епхъуэ пэтми, зыри къыхуэубыдакъым, апхуэдизкіэ ціанлъэхэти, Ирихужьэри ІэщІэцІэфтыжырт. Итlанэ лъэялъэщІыхьакъым.

Тхьэр фызогъэлъэly, фызищіысыр къызжефіэ. Фэ фхуэдэ си ныбжым слъэгъуакъым. Сэ слъэ- хащ. гъуам хьэтыр къысхуэзымыщ а къахэкlакъым, - жиlэри.

Жыг-Гуащэм дритхьэІухудщ, жаlащ хъыджэбз гупым. - Ди гуащэм уныхуеблагъэмэ, уи хьэтыри

къилъагъунш. - Накіуэ, сыфшэ, - жиіэри Лъэпщ тхьэІухудхэм яужь иувэри кІуащ. Нэсмэ, зы жыг зэрамыщ эж щытщ, ухуеймэ, сэ уэстынщ, сэ си лъабжыгыуи мыжыгыу, ціыхууи мыціы- жьэр щіым хэтщ, щіым щіэлъ псори хүү, зищіысыр къыпхуэмыщіэну. И сощіэ, си щхьэцыр уэгум итщи, лъабжьэр куууэ щіым хэту, и щхьэ- уафэм ит псори сощіэ. Щіым гъунэ

ПсыежэхыпІиблымкІэ мэлыр зэпрахущ аби, къуэ шыхь гъунэгъум Іэпхъуащ.

рыфхуи къуэ шыхьым нэфху! - жи аргуэру лэ-

Арати, блэгъум къызэрикІам тету, шэджагъуэм хъунщіакіуэ гуп пщыіэм къытохьэ. Я гъуазэм гу лъетэ блэгъу къупщхьэ хэтlами, къыхеч аби, йоплъэ: къупщхьэр имыкъутэу хитІат лэгъупэжьми, иджыри уиплъэ хъурт.

ДышыпІыртІэхъури дыгуващ, - жи хъунщактуэ гъуазэм. - Лэгъупэжьым дыкъызэрыкіуэнур блэгъукіэ къищіэри іэпхъуащ.

- Дыкіэлъывгъажэ! - жаіэ хъунщіакіуэхэм. Ахэр жыжьэ нэсагъэнукъым.

Гъуазэр аргуэру блэгъум йоплъэри: - Упыкlащ абы дыщэ цlыкlум хуэдэу, - жи. -Ахэр псибл икІащ.

ХъунщІакІуэхэр мэшэсри йожьэж. ЕтІуанэ махуэм лэгъупэжьым и унафэкІэ мэлыр къахужри, мэлыхъуэхэр къокіуэж. А гъэр лажьэншэу кІуэри, мэлыхъуэ пщы-

«Хабзэншэхэм къапысхащ»

Іэр къущхьэхъум къехыжащ.

ЦІыху гъэсар и бэкъуэкіэ, и псэлъэкіэ къудеймкІэ къыбощІэ. Ухуеймэ, и вакъэ лъэпс пхэкіэмкіэ къыбощіэ. Ліым и шы тесыкІэмкІэ къащІэу щытащ зыхуэдэр. Уэ уи уадэр сыджым зэрытеплъхьэж щІыкІэмкІэ къогъэлъагъуэ уи гъэсэныгъэр здынэсыр...

Еуэри, зы лІы гуэр къуажэм къыдыхьауэ, уэршэр гупым къабгъэдохьэри, сэлам нэужьым жеіэ:

Ярэби, Тхьэм и нэфІыр зыщыхуэнхэ, зыгуэркІэ сынывэупщІ хъуну?

КъыдэупщІ. - Мопхуэдэ ліыфіым и унэр дэнэ дежу піэ-

Моращ, - жаІэри ирагъэлъагъу.

- Гуп узыншэ Тхьэм фищ!! - жиІэри, хьэщІэр Іукіыж пэтрэ, гупым я нэхъыжьым къигъэувыІаш:

- Уа, щІалэфІ, мы къуажэм укъыщыдыхьэм уи зыгъэзэкІэмкІэ, уи уанэгу исыкІэмкІэ къэсщащ узэрыуэркъыр: уи хабээ дахэр къызыпыпхар уи адэра, уи атэлыкъра? жиІэри.

- Алыхьыр арэзы къыпхухъу апхуэдизу сыкъызэрыпІэтам щхьэкІэ, ди адэ, ауэ сэ

сыуэркъкъым, сэ сылъхукъуэщауэщ.. - Aтlэ мы үи хабзэ дахэр къызыпыпхар хэт?

Хабзэншэм къапысхаш. ЩІалэр Іукіыжа нэужь, нэхъыжьым жиіащ,

- Уэлэхьи, адэфІ-анэфІым укъалъхуамэ,

ТхьэмахуэкІэ зыпэплъа псалъэр

Къэзанокъуэ Жэбагъы Іуэху піащіэ-гъуэкіэ зыщіыпіэ кіуэуэ, и шэджагъуэ нэмэзыр блэкі хъури, хьэщіэщ гуэрым щіыхьащ, и къамышыр укъуэдияуэ фіидзэри. И шыр шэщым щіашэну щыхуежьэм, пщіантіэдэтхэм яхуида-

- Сэ сопіащіэ, нэмэз сщіымэ сежьэжынщ, - жиіэри.

Жэбагъы андез ищтэу, нэмэзри ищІу, нэмэз щыгъи игъажэу нэмэзлы-къым тесыху, гъэлъэхъу хуаукІщ, зэ-Іахщ, ягъавэри, Іэнэм бахъэр къыщхьэщихыу унэгуащэм сахъэр къыщ-хьэщихыу унэгуащэм къыщіихьэри, хьэщіэм и пащхьэ къригъэуващ. Къэзанокъуэр фіыуэ шхэщ аби, ізнэм тlэкlу къыбгъэдэкlуэтыжри:
- Іэлъхьэмдулилэхь! - жиlащ.

Унэгуащэм Іэнэр щіихыжри щіэкіы-

жащ. ХьэщІэр хьэщІапІэм къинаш. Етіуанэ махуэм Жэбагъы хуаукіар гуэгушщ, ещанэ махуэм - джэдщ; епліанэ махуэм къыхущіахьар къал-мыкъ шейщ. Жэбагъы шейр ирифщ, Іэнэм къыпэщІэкІуэтыжри:

- Іэлъхьэмдулилэхь! - жиІащ. Бысым гуащэм, аргуэру ціуті жимыІэу, Іэнэр щІихыжри щІэкІыжащ.

Хьэщіэр аргуэру хьэщіапіэм къинащ. Етхуанэ махуэм Іэнэр бысым гуа-щэм къимыхьу, я гъунэгъу хъыджэбз цыкіум къригъэхьащ, къалмыкъ шей къарэрэ дыгъуасэрей чыржынрэ телъу. Жэбагъым къыхуахьар ишхри, Іэнэм тіэкіу къыпэщіэкіуэтыжри:

- Іэлъхьэмдулилэхь! - жиІащ. - Уи хьэлэлщ, дадэ! - жиІэри, хъыджэбз цІыкІум Іэнэр къыщищтэжым,

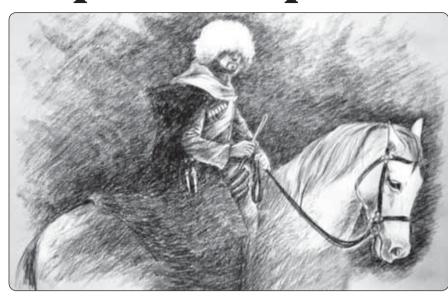
Къэзанокъуэри къэтэджыжащ. - Алыхым насыпыфіэ уищі, хъы-джэбз дахэ ціыкіу! - жиіэри. - А зы псалъэрат сэ тхьэмахуэ хъуауэ мыбы сыщІисри, уэ хуит сыпщІыжащ.

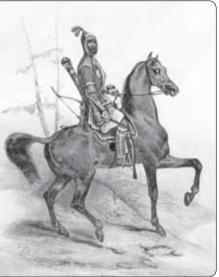
Жэбагъы и Іуэхур зэфІигъэкІауэ къыщыкІуэжым, а хьэщІэщым афІэкІа щІыхьэжакъым, и нэмэзыр блэкІ

И щІагъыбзэр

Ар зэрыхъуаращ. Къэбэрдейм пасэрей зэманым судыщІзу яІар Уэрийдадэращ. Ар уэс къесагъащІэм хуэдэу тхъуарэ и жьакІэпэр и бынжэм теуэу апхуэдэт. Пщэдджыжым шей ефэрт аби, къыщіэкіырти, шэнтжьейм ису хьэкум ищІэрт - захуэм къыщыжырт, къуаншэм тезыр трилъхьэрт. Уэрий илъэсищэм нэблэгъауэ бжэн лъакъуищым и Іуэхур къыкъуокІ; абы и хьэкумыр щищіэм, ліыжьыр щыуэри, лъакъуэ къутар зылъыса тхьэмышкіэр игъэпшынащ. Уэрий-дадэ и щыуагъэр Къэзанокъуэ Жэбагъы къыщ Іигъэшри, хеящіэр игъэукіытащ. Жэбагъы щІалэ цІыкІут абы щыгъуэ, илъэ• Къэзанокъуэ Жэбагъы и хъыбархэр

Хабзэр бзэгупэкІэ кърахьэкІыркъым

сипщІ-пщыкіузхэм иту. Итіани, Уэрий и къулыкъум токІри, Жэбагъы трегъзувэ, сэ хьэкум схуэщІэжыркъым, жеІэри

Жылагъуэр къызэроІэт, ар ямыдэу: - Сабий пІэщІэгъутхьэт хеящІэу дымылъагъужар! - жаЇэри.

- Япэщіыкіэ... фубын ипэкіэ къэвгъа-

жи вгъэунэху. ИтІанэ зыфхъунщІэнуми зыфхъунщІэ.

- Хьэуэ, - жаlэ цІыху зэхэтхэм. - Уэращ тезыгъэувари, къэгъажи де-Жэбагъы хеящІэ шэнтжьейм ира-

гъэтІысхьауэ исти, дадэр абы йоупщІ: - Ухуарэ? Ушагъдий?

Къыдыру сыкъыщІэмыкІмэ! - жи щІалэ цІыкІум.

- НтІэ цІыхум и хъукІэм сыт хужыпІэн,

тіу? - къоупщі Уэрий-дадэр. Илъэсыр хьэпіаціэщ, - жи Жэбагъы. - Пщіыр бзущ, тющіыр ды-

гъужьщ, плыщыр аслъэнщ, пщейр бегъымбар пэлъытэщ.. Жэбагъым и псалъэр къагурымы-

Іуауэ гупым захъунщІэ: Сыт мы гъуамэм къипсэлъхэр! -

жаІэри. - ХьэпІацІэти, бзути жиІэу. Мис итІанэ Къэзанокъуэ Жэбагъы зыкъетІатэр аби:

Илъэсыр хьэпіаціэщ щіыжысіар дзадзум къимык ухьыфу зопщыпщэри аращ, - жи, - унэ лъэгури, бжэІупэри хьэпІацІэм ещхьу ныбэгу кІэ къепщыхь. ПщІыр бзущ жыхуиІэр, дамэ тет нэхъей, къахуэмыубыду зэрызелъатэращ. Тющіыр дыгъужьщ жиІэмэ, а ныбжьым иувар гурбиянрэ зэІэр къыгуитхъыу, къыгуитхъар и шхыну зэрыщытращ. Пліыщіыр аслъэнщ щіыжысіар абдежым ціыхур акъылрэ къарукіэ зэхуэдэ мэхъури аращ, къыпэлъэщ щымыІэу. ПщІейр бегъымбару къыщІэслъытэр жылэр иузэщІу, ціыхубэм я ущиякІуэу Іущ зэрыхъуращ..

Щэр сыт-тіэ? - щіэупщіащ Уэрийдадэ. - Ар щхьэ пыбгъэхуа? Щхьэ щІэплъэфыжа? УзыщышынэІа?..

Щэм нэсар абгъуэринэм ещхьу

- Уэлэхьи, мис иджы укъысхурикъуам! - же эри Уэрий-дадэр щ юхьэж. Абдежым къыщегъэжьауэ Жэбагъы жылэм хеящІэу ящтэ.

Щхьэкіуэ зэрыкіуар

Къэбэрдейм я уэлиипщыр дунейм Къэзанокъуэ Жэбагъы щхьэкІуэ ягъэкІуащ ХьэтІохъущокъуэхэ я деж. Нэсри, хабзэм тету, ижьырабгъумкіэ епсыхри, къыщіэкіын зи къалэным пэплъэу уващ. ХьэтІохъущокъуэпщым гу къыщылъитэм, къыщІэкІри, и нэщхъыр зэхэук ауэ къоплъ аби:

- Хэт, - жи, - дунейм ехыжар? - Пщы уэлийм укІэлъыпсэу!

- НтІэ, уэр фІэкІа си деж къагъэкІуэну зы губзыгъэ ягъуэтакъэ? Ягъуэтат, зиусхьэн, - жи Жэбагъы,

деж ягъэкІуащ, къэнар си закъуэти, уи деж сыкъагъэкІуащ. Абы къыфІимыгъэкІыу Къэзанокъуэр шэсри дэкІыжащ.

ауэ губзыгъэхэр зыхуэфащэхэм я

Я нэхъ лъапіэ

Къэзанокъуэ Жэбагъы деж акъылыхь куэд къакіуэрт, хэку Іэджэм къикІыурэ. КъакІуэр псори арэзы ищІырт. Хабзэу цІыхум яхэлъыпхъэу абы жи ахэм ящыш зы нэхъ ягъэлъап із: - УифІ умыуб, уи бий умыбзыщІ!

Къуажэхьхэр

Афэм и щІагъ - дыжьын, дыжьыным и щІагъ - дыщэ $(\nabla |\mathcal{K} \otimes \mathcal{U} \cap \mathcal{K}(\mathcal{S}))$

БлапцІэ къарэ, къарэ убыд (нечхич) Бо нэщі шкіащіэ щоджэгу .(£33LN) Гъуэгу нашэкъашэрэ лы

Іыхьэ пшэррэ (риэрэ хрэндріркъўзкъўэрэ) Дамэ иІэши - мылъатэ. лъакъуэ имыІэщи - улъэщІэмыхьэ

(рдзэжеей)

Ди адэ еху, ди анэ ей

Ди пщіантіэ щоджэгу, ди Іэнэ тоджагуэ, быныр егъэгуфІэ $(\Pi \lambda \Im L \lambda \Pi)$

Жэщым ціыхур егъафіэ, махуэм езым зегъэфіэж (IPY3PPIII)Зи пащіэкінтіыр ауз, Тэрч

аузкІэ дэзыгъэзей (Мргъей). Махуэм гъэсэгу, жэщым

гунэщі (Вакъэ): Мэкіэ Іэзэщи - хьэкъым,

дамэ тетщи - бзукъым

·(єяжд)

хуэнат лІыми:

- ИтІанэ-щэ? - Зи закъуэ гъуэгурыкІуэм нэхърэ нэхъ гугъу зэрыщымы эр зэзгъэ-

> сэшхуэр ирегъэлэлэхри - ари нэсыркъым. Итlанэ лым игу къокі: «Уэлэхьи, си фызыр

> > Ліыр щіохьэжри: - Сыт къэхъуар? - жи.

- Умыгузавэ, - жи, - фыз: уэлэхьи, ди бын я быныж ярикъун дыщэ мэзым къыщызгъуэтам!

тІысыж. Шхэн зэраухыу нэрыбгейм: - Haкlyэ, - жи, - дыщэр къэдгъашэ!

ЛІыр и пащіэкіэм щіогуфіыкі, сызыхуейр мэхъу жыхуиІэу, ауэ езым: - Пщэдей дыкІуэнщи, къэтшэнщ, - жи,

нобэ сешащ, зызгъэпсэхунущ.

ямыщып щІыкіэ!

- АІэ, - жи, - тхьэ уизмыгъэхьэн, уэ уеша мыгъуэщ. Мыдэ къащтэ кlaпсэшхуэри, сэ се-

Нэрыбгейм кlапсэшхуэр и бгым ирещlэри, гъуэмбым ихьэу щІедзэ. «Сегъэлэлэх!» жиlэм, иригъэлэлэхым, «сегъэлэлэх!» жиІэм, иригъэлэлэхыурэ, кІапсэшхуэр щиу хым, ліым кіапсэ кіапэр иутіыпщри, нэрыбгейр гъуэмбым ихуащ. ЛІыр гуфІэу къэкІуэ-

Зы тхьэмахуэ-тхьэмахуитІ докІри, лІым гузавэу щІедзэ: «Мыр а гъуэмбым къикІыжрэ къэкІуэж хъужыкъуэмэ, бын кІуэд дахищІэнкъэ, - жеlэри. - Уэлэхьи, ар мыхъун: къикlыж хъужыкъуэмэ, сеуэнщи сукІынщ!» - жеІэри, фочыр къыф ехри, мак уэ. Здэк уам гузэвэгъуэр къыкІэщІэзэрыхьауэ кІийуэ, гъуэгыу зыгуэр гъуэмбым къыдопіэстхъей, къыдэпіэстхъей щхьэкіэ, къикіыфыркъым.

- Уэлэхьи, мыбы зыгуэрым тхьэмыщкІагъэ

- Тхьэмэхуит мэхъури мыбы зыгуэр нипк а-

Благъуэр гъуэмбым къизыхуа фызыр

бынищ къыхуигъанэри, и фызыр ліащ. Етіуанэу къишэжа фызыр

нэрыбгейуэ къыщІэкІри, лІым и мылъкур ишхащ, ліым и бынхэр итіэщіащ. Выжьиті къы-Языр схуэукІи, сыгъэшх! - жиІэри къы-

щыхьащ. - Іэу, зиунагъуэрэ, витІыр тшхыжмэ, дауэ дызэрыпсэунур! - жиlэри хуимыдэу, бжьэ къурашитныр щещери, лыр мэз макіуэ. Мо КъуэІэнэщІ хуэдэмкІэ дыхьэри, Гъурцхуей хуэдэм щыщіитыкіщ аби, пхъэ пиупщіу хыхьэжащ. КІащІэ хуэзэмэ, пиупщІу, жыг хуэзэмэ, къриупщІэхыурэ, еуэри, зы гъуэмб гуэр ІуощІэ. Йоплъэри нэплъысыркъым, къурагъ ирегъэжэхри лъэІэсыркъым, кІап-

мыбы издзатэмэ, дытыншыжынтэм!» - жери. Выгур къызэщ екъузэжри, пхъэ гулъэшхуэ къешэр аби, къокІуэж нэрыбгейм и ліыр. Къэсыжмэ - и бынхэр анэнэпІэсым къыщІихуарэ загъэшу бжэм деж Іуту къарохьэлІэж!

- СлІот нэхъ къэхъуну узыхуейр? Унэм ягъэс щІэмылъмэ, унэм яшх щІэмылъмэ, уи бынхэр лъагъугъуей защіэмэ - ар уфіэмащіэ? ЛІыр къопсалъэри:

Фызым занщІэу зыкъызэредзэкІыжри, быныр унэм къыщІегъэхьэж, мафІэшхуэ

ещІри мэпщафІэ, зэрыбынунэу машхэри мэ-

- Alэ, жиlэр сыт! - зехъунщlэ нэрыбгейм. -Иджыпсту зэщіэщій, накіуэ, нэгъуэщі хуэзэу

Ліым фіэмыфі-фіэмыфі хуэдэурэ мэтэджри, выгур зэщещеэр аби, зэлізэфызыр ри. къожьэ. Гъуэмбым носри лІыр ихьэн хуэдэ зещі, кіапсэшхуэр и бгым ирещіэри. - ИІэ, - жи, - фыз, къыздэІэпыкъуи, си-

гъэлэлэх.

къылъосым, - жери ліым къурагъ кіыхь ирегъэжэх. А къыдэпІэстхъейм къурагъыр еубыдри, лІыр дэІэпыкъуурэ къреш. Къришрэ еплъмэ - благъуэщ. Благъуэм и нэпситІыр къелъэлъэхыу магъ:

уэ сешх, сеукІ, хьэзабыр стригъэлъщ. ЦІыху

Еуэрэ-еуэрэт, жи: щыlаи щы-мыlаи, сытми, зы лlы гуэр псэурти, **Таурыхъ** жысlэри сыгуфlати, нэгъуэщl зыгуэру къыщІэкІащ. Сэ абы сы-

> пхуэсщІэнщ, - къыжреІэ благъуэм. Сыт къысхуэпщІэнур? - ПхуэсщІэнуращ, - жи, - сэ сыкІуэнщи, мо Бахъсэныжь хуэдэр субыдынщ. ХьэтІохъущыкъуей хуэдэр псы хуэлІэу зэрыщІадзэу кІуэи, яжеіэ: псыр зыубыда благъуэр сэ есхужьэжынщ, - жыІи. ИтІанэ накІуи, къысхуилъ хуэдэу зыщІ, сэ сыхэкІынщи, сежьэжынщ, уэ къуажэм ліыгъапщі у узэрыпсэун

къыГэщГэзыха уэ Гуэхутхьэбзэшхуэ

мылъку къуатынщ. ЛІым хъунщ жеІэри, апхуэдэу ящІ. ХьэтІохъущыкъуей хуэдэр псы щхьэк і элі эуэ щыхуежьэм, ліыр абы макіуэри яжреіэ:

- Фи псыр благъуэм иубыдащи, къезгъэутІыпщыжыну сокІ́уэ, - жери. Къуажэр гуфІэри шы къратащ, нэхъ

псынщІэу нэс жыхуаІэу. ЛІыр нэсри, благъуэм щыхуилъым, благъуэм псыр къеутІыпщыж, ауэ зыкъыхуегъазэри къыжре і э:

- Къысхуэпщіати, пхуэсщіэжащ. Дяпэкіэ зыкъыспэщІумыгъахуэ, усшхынщ! - жери. ЛІыр Хьэтіохъущыкъуей хуэдэм къыщыдыхьэжкІэ зэрыжылэу зэхуосри ешхэ-ефэ къыхуащі, игъащіэ псокіэ зрикъун мылъку къратри къаутІыпщыж. АрщхьэкІэ Къэсей-

- Мо Шэджэмыжь хуэдэ псыр благъуэм иубыдащи, къытхуегъзутІыпщыж! - жаІэри. ЛІым хьэуэ жеІэри хъуркъым, хъунукъым жеІэри ягурыІуэркъым; мыкІуэуи хъуркъым, кІуэни мэшынэ. ИтІанэ бзаджагъэ гуэр къе-

хьэблэ хуэдэм къокІри лІыжь гуп къыхуокІуэ:

гупсысри: - Хъунщ, - жи, - ауэ сызэрыкІуэн шы къы-

зэфт! Шы къратри, мэшэс аби, Шэджэмыщхьэ докІуей. Благъуэм ар къелъагъури, ишхыну къыщіопхъуэ, мафіэр къыіурихыу, дэпыр къы Іурылъэлъу, гъуэгунапщ Іэр илыгъуэрэ гъуэгубгъум Іут жыгхэр игъэсу. Благъуэр

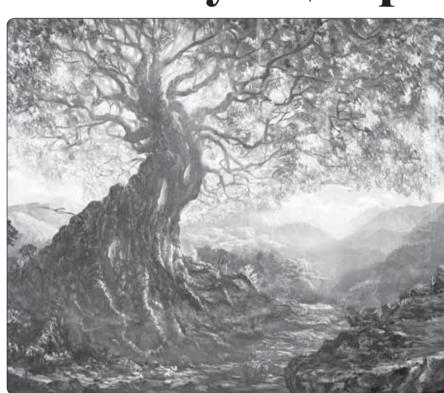
къыздэжэм, ліыр мэгуо: - Уэи-ихь, благъуэ делэ, уи гъуэмбым нихуа фызыр къипщыжащи, мыбыкІэ къокІуэ! - же-

Благъуэм ар щызэхихкІэ, къокІэзызри, егъазэр аби, цІытхъытхъ жиІэу щІопхъуэж, къуршым щхьэпрокІыжри зегъэкІуэдыж. Абы лъандэрэ мы ди щІыпІэм благъуэ исыж-

ЛІым ліыгъапщі эу жаі эри хъыджэбз дахэ къратри къаутІыпщыж. Иджы лІым и бынунагъуэр матхъэ-машхэри Тыжьей къуажэкІэм деж щысщ. Уи фІэщ мыхъумэ, кІуэи,

Лъэпщрэ • нарт тхыдэжь Жыг-Гуащэмрэ

ціыхуізу, и нэкіур дахэм я нэхъ дахэу, дыщэмрэ дыжьынымрэ къыхэщыгуфІыкІри иригъэблэгъащ, лъыжащ. Жэщыбгым Лъэпщ къэушри «зызгъэгъуэт» - жиІэри пи-

убыдащ. - Дауэ хъун, - идакъым Жыг-Гуащэм, - сэ сы-Гуащэщ, цІыху цІыкІу иджыри къэс къыслъэІэсакъым. - Сэ тхьэм сащыщщ, - жиІэщ Лъэп-

щи, тэджри лІыгъуэ-фызыгъуэ ири-Гуащэм ар игу ирихьри, Лъэпщым къелъэlуащ, «умыкlуэжу къанэ»,

- Хьэуэ, хъунукъым сыкъанэ, - идакъым Лъэпщ, - сэ щым и гъунэр къэзгъуэту нартхэм щіэныгъэ яхуэсхьын хуейщ. Ущымыуэ, Лъэпщ, щІэныгъэ

Іэгъу, гъунэ зимыІэ щыІэ? фІэщ хъуакъым Лъэпщ.

- ЩІым фіэкіа гъунэ зимыіэ щыіэкъым, уемыжьэ. Сэ уэгум ит вагъуэхэр уэзгъэцІыхунщ, щІым щІэлъ псори уи ІэмыщІэ ислъхьэнщ, щІы

вакъэр лажьэу и лъапэм къыфІэхуэжыху, и башыр лажьэу и ІэмыщІэм къимыщыж хъуху, и пыІэр уэшхым ишхыу и пщэм уэрдыхъуу къыфІэхуэжыху къикІухьри, щІым и гъунэр игъуэтакъым. Къи-Жыг-Ѓуащэм гъэзэжри

къекіуэліэжащ. - Къ́эбгъуэта щІым и гъунэр? къеупщІащ Жыг Гуащэр.

 Атіэ, сыт зэбгъэщіа? - ЩІым гъунэ зэримыІэр зэз-

· ЗырикІ.

· АтІэ, сыт къэбгъуэта?

иІэкъым, алейкІи умылъыхъуэ.

щхьэфэм тетри уэстынщ. Арщхьэкіэ, Жыг-Гуащэм жиіэр и фІэщ мыхъуу, Лъэпщ ежьэжащ. И

- Хьэуэ.

гъэщІащ ИтІанэ-шэ?

ЦІыхум и Іэпкълъэпкъыр гъущІым нэхърэ зэрынэхъ быдэр зэзгъэщІащ.

щІащ. А_псори хъарзынэщ, - жиlащ Жыг-Гуащэм, - ауэ нартхэр ирипсэуну сыт къахуэпщІа, сыт къахуэбгъуэ-

 ЗырикІ. -Атіэ, абы щхьэкіэ къыщіэпкіухьын щыіакъым. Сэ жысіам укъедэіуауэ щытамэ, фи лъэпкъыр псэуху яхуэмыухын щІэныгъэ уэстынт. Нартхэр фыцІыху ерыщщ, фыпагащэщ. Абы фытекІуэдэжынщ. Ауэ къанэр ирип-сэуну мис мыр фызот, - жиІэри Лъэпщ зы сабий дыгъэ къы эщ илъхьащ. - Мыр уэ уи къуэщ, здэхьыж. Сэ щІэныгъэрэ ІэщІагъэу сиІэр абы

хэслъхьащ. Къэхъумэ, зэрыхъу флъагъункъэ. Лъэпщ сабийр къихьри къэкІуэжащ. Псалъэу и бзэр къыщиутІып-

щым нартхэм къажријащ:

Мо уафэм ит Шыхулъагъуэр флъагъу́рэ? - Долъагъу - АтІэ, зекІуэ фыщыкІуэкІэ, фыкъыщыкІуэжкІэ, ар фымыгъэгъуа-

щэмэ, фэри фыгъуэщэнкъым, -

жиІэри. - Алыхь-алыхь, мыр къэхъумэ, зы бэлыхыр къигупсысынщ, мыр хуэсакъыу пІын хуейщ, - жаІэри фызибл бгъэдэуващ япІыну, кІэлъып-АрщхьэкІэ, зы махуэ гуэрым фызхэр зэщыхьэжри, сабийм теплъэкъу-

кІащ. Апхуэдэу щыхъум, сабийр дэ-

кІуэсыкІри, джэгуурэ гъуащэри кІуэ-

дащ. Фызхэм сабийр ягу къыщыкіы-

жар жэщ хъуауэщ. Шынэхэри, нартхэм хъыбар ирамыгъащІзу, зэбгрыжхэри лъыхъуащ, арщхьэкІэ ягъуэтыжакъым. Къэхъуар нартхэм къыщащІэм, шэсхэри лъыхъуакІуэ ежьащ.

мыхъумэ, езыр ягъуэтыжакъым. И анэм деж кІуэжа хъунщ, жаlэри Лъэпщ ягъэкlуащ. Ауэ сабийр абы кІуэжатэкъым. - Сыт тщlэну, сыт ди Іэмал? - еуп-

зылъэгъуарэ къагъуэт

Хуэзарэ

щІащ абы Лъэ́пщ.

- Зы Іэмали иІэкъым. И зэманыр къэсмэ, езым къигъэзэжынщ. Ауэ къыщигъэзэжынур тхьэм ещіэ. Фыпсэууэ къэкІуэжмэ, фи насыпщ, къэмыкІуэжмэ, фи бэлыхьщи, абы фытекІуэдэжынщ, - къажриІащ Жыг-Гуащэм.

Лъэпщ и щхьэр къыф охуауэ къэкІуэжащ.

СурэтыщІ гъуазджэхэмкІэ музейм, Ткаченкэ Ан-дрей и цІэр зезыхьэм, мы махуэхэм щагъэлъагъуэ Къэбэрдей-Балъкъэрым и цІыхубэ сурэтыщІ Калкутин Андрей и ІэдакъэщІэкІхэр. Абы утыку къыщра-къэщіэкіхэр къыщащіэ ди хьащ лэжьыгъэ 70-м къэралми нэгъуэщі щіынащІигъу.

къыщІэкІа сурэтхэрщ гъэлъэгъуэныгъэм гъунэилъэ хуэхъуар. Зыми пимыщІу рым Іэщіагъэм щіалэ ціыкІур дезыгъэхьэхауэ щытар. Мосс Жаклин Дианэ. «Школым есэпымкІэ къыхум сызыхуейм хуэдиз зэ- пІэм жыхуа!эжым щыщкъэ-т!э лэжьыгъэхэми къелъытэ сурэтыщІым.

Іуихащ КъБР-м щэнхабзэм- ипэкІэ сэ Франкфурт сыщкІэ и министрым и къуэдзэ рихьэлІауэ щытащ Андрей и Карчаевэ Іэминат.

- Ди республикэм и мызакъузу, Урысей псом и сурэтыщі нэхъ гъэщіэгъуэнхэм

Блэк Гамрэ нобэмрэ зэпызыщ Гэ

ящыщ зыщ Калкутин Андрей, - жиlаш абы. - И Іэдакъэралми нэгъуэщІ щІыналъэхэми. Абы ящыщ дэтхэнэри гъуазджэ лъагэм и «АКАДЕМИЯ. Провинция. щапхъэ нэсщ. Дахагъэр зы-Авангард. Цирк» фІэщы- хэзыщІэхэм я дежкІэ мы гъэгъэм къегъэлъагъуэ а лэ- лъэгъуэныгъэр тыгъэ лъажьыгъэхэр зытеухуар. Жы- пІзу къызолъытэри, флъапіэнурамэ, и сурэтхэмкіэ ар гъум гукъыдэжрэ дэрэжэхуоплъэкіыж блэкіам, и гъуэрэкъивитыну си гуапэщ. нобэми набдзэгубдзаплъэу Езы Калкутиным сохъуэхъу хоплъэ. Андрей щеджа ехъулІэныгъэщІэхэри зыІэилъэсхэм и къалэмыпэм ригъэхьэну, гукъэк дахэхэмкіэ и гъащіэр къулеину.

Адэкіэ зэіущіэм къыщыпсэлъащ ХудожествэхэмкІэ абыхэм яхэтщ зы - и анэ- Урысей Академием и щ ыхь шхуэм и сурэт. Аращ зэгуэ- зиlэ и академик, Кlыщ Мухьэдин и арт-директор

- Андрей и ретроспективэ щызата унэ лэжьыгъэр си гъэлъэгъуэныгъэм папщіэ піэкіэ ищіыжырт си анэш- сохъуэхъу си гуапэу. Пэшхэр хуэм, нэхъыбэрэ сурэт си- къызэхэскІухьурэ сегупсыгъэщіын щхьэкіэ, - яжриіэрт сащ: сыту фіы сурэтыщіым зэlущlэм кърихьэлlа журна- и гуащlэ псом и тхыдэр и листхэм Калкутиным. - Абы ІэдакъэщІэкІхэмкІэ къыщищегъэжьауэ сызыпэрыт Іуэ- гъэлъэгъуэфым и деж. И иткъым. зеужь. ман къыщыхуэзмыгъуэты- зеузэщІ, ар къагъэлъагъуэ фа къэхъуакъым». Насып щапхъэ пэлъытэ и япэрей иужькІэ апхуэдэ пхузэфіэкіыныр?! ищіахэми. Си гуапэ дыдэ Ар, къанэ щымы зу, и анэш- мэхъу Калкутиныр Урысейхуэм деж къыщежьа насыпу ми нэгъуэщ къэралхэми къызэрыщащІэр. Псалъэм и Гъэлъэгъуэныгъэр къызэ- хьэтыркіэ, илъэс зыбжанэ гъэлъэгъуэныгъэ. Тхьэм уригъэфГакТуэ! жиІащ

Жаклин. КъБР-м и СурэтыщІхэм я

ехъуэхъуащ сурэтыщІми цІэрыІуэ Терехов Игорь. абы и ІэдакъэщІэкІхэр зэзыщІэгъэуІуа гухэхъуэгъуэу къаритамрэ мик Црым Руслан. тепсэлъыхьащ музейм высфэщі Леонтьевэ Нинэ.

кіуэхэр куэдщ.

хуейкъым

щыІэкъым.

Къалэм и сату щ ап і эхэм япэ илъэсыщ і э

хэмрэ къыщ алъхьэ. Дауэдапшэхэр къэ-

ПСЕЙХЭМ узыхуейр яхэбгъуэтэнущ: ин,

ціыкіу, щіыху зэщіэпщіыпщіэ - псори да-

хэщ, зепхьэну тыншщ, гъэ къэси къэщэхун

҇ ИлъэсыщІэм дэтхэнэ зы цІыхуми и гъа-

щІэм увыпІэ щхьэхуэ щеубыд икій ар сыткій

елъытащ и гупсысэм, и дуней еплъыкІэм.

Зи унэм сабий исхэр абыхэм я хъуэпса-

піэхэм тегъэщіауэ мэщахуэ. Хэти къэнэжа

дыгъэгъазэм и махуэл къэс сабиигъуэм

къыхина дэрэжэгъуэр хилъагъуэу, мэзым

къыщыкіа псей жыг ціыкіухэр ди утхэм

къыщрашэлІэнум поплъэ. Абыи къэнэжа

куэду яхэтщ микрофибрэ, пластикэ пкъыгъуэхэм къахэщіыкіахэр. Ахэр нэм къы-

фіэнэу зэрыщіам удехьэх. Псалъэм папшіэ.

абджыпсым ещхьу узэпхыплъу щ а пхъуан-

тэ гъэщіэрэщіахэм ирагъэтіысхьа уэс іэш-

«Мечты сбываются» фондымрэ

мием и Медиа центрымрэ я

унафэщі Магомедовэ Фатіимэ

иджы ещанэу къызэрегъэпэщ мы

ХЬЭЩІЭЩЫМ и пэшитіым, ди

республикэм къищынэмыщіауэ,

шІыналъэ зэмылІэужьыгъуэхэм

щыщ художникхэм я Іэдакъэ къы-

щІэкІа сурэт 50-м нэблагъэ утыку

къыщрахьащ, «Мечты сбываются»

фондым и гъэтІылъыгъэхэм къы-

хахри. Абыхэм ящыщщ Налшык и

сурэтыщ Зеленская Юля, Москва

щыпсэу Журбинэ Тамарэ, Эзекян

Мно (Армение), Аханов Александр

(Кострома), нэгъуэщІхэми я лэжьы-

гъэ гъэщІэгъуэнхэр. Гъэлъэгъуэны-

гъэм щащэху сурэтхэм къыпэкІуэну

ахъшэмкІэ ядэІэпыкъунущ узыфэ

зэмылІэужьыгъуэхэр зыпкърыт са-

бий сымаджэхэм. Интернетым и

зэхуихьэса лэжьыгъэхэр.

бзылъхугъэм.

ЦІуугъэнэхэмкіэ дгъэзэжынщи, абыхэм

зэгухьэныгъэм и унафэщІ гъэщІым зэрыдихьэхым я Къаныкъуэ Жаннэ гуапэу гугъу ищ ащ журналист

- Си гуапэш Калкутин Ангъэлъагъуну музейм къе- дрей хуэдэ сурэтыщ ды-кlуэлlахэми. Зэlущlэр Калку- зэриlэр, срогушхуэ ар зэрыттиным къызэрехъулІар къы- хуэлажьэм. Иджыри илъэс хигъэщащ икіи жиіащ куэдкіэ узыншэу и зэфіэкі абыкіэ іуэхущіапіэм и лэ- игъэлъэгъуэну сынохъуэхъу, жьакіуэхэми фіыщіэшхуэ - жиіаш КъБР-м и ціыхубэ зэрабгъэдэлъыр. Ар къызэ- сурэтыщІ, ХудожествэхэмкІэ зэрыхъуамрэ Урысей Академием и акаде-

Езы Калкутин Андрей псатавкэхэр къызэгъэпэщы- лъэ щратым псоми фіыщіэ нымкіэ и къудамэм и уна- яхуищіащ икіи гупсэхуу тепсэлъыхьащ и гуащІэм СурэтыщІыр гъунэгъуу Абы ибзыщІакъым Іуэхут- зэрицІыхум, абы къыхуэ- хьэбзащІэу зэрыщытыр, и

щіэщым щэкіуэгъуэм и 11 лъан- щызэбграгъэкі я нэіэм щіэт ціыкіу- гъэзри.

дэрэ щагъэлъагъуэ псапащіэ хэм зэрызыщіагъакъуэм,

щхьэ хуимыту къыхуех гуэрхэр тхыльымпІэм зэрынихьэсыр. Гъэлъэгъуэныгъэм зи гугъу щыщ а Іуэхугъуипл Іри апхуэдэ щІыкІэущ зэрызэхэдзар.

Зэман-зэманкІэрэ художникым и щхьэм къихьа гупсысэхэм ущызыгъэгъуазэ защІэщ музейм и пэшхэм щыплъагъур. Дауэ абы и нэгу къызэрыщ Іигъэхьар къуажэ гъащІэр, абы щыщу илъэгъуахэм сыт зригъэгупсысар, зыми и къэгъэлъэгъуэкІэм емыщхьу дауэ цІыхубэм и пащхьэ ахэр къызэрырихьэфар? А упщІэхэми нэгъуэщІхэми я жэуап къыщыбгъуэтынущ гъэлъэгъуэныгъэм, и хъэтІ щхьэхуэк і э сурэтхэр «зэрытхами» гу лъумытэнкІэ Іэмал иІэкъым.

Музейм и пэш нэхъ пхыдзам щыболъагъу цирк Іуэхум ехьэлІахэр. Абы къуит нэжэгужагъри, гупсысэ хьэлъэхэм ущыхидзэ дакъикъэхэри сурэтыщІым дыбогуэш. Дауэ апхуэмыдэу?! СурэтыщІым и къалэн нэхъыщхьэхэм ящыщ зыщ и акъылым щыхъэ гуэрхэм и ІэдакъэщІэкІхэмкІэ утригъэІэбэну.

Калкутин Андрей и гъэлъэгъуэныгъэр щэкІуэгъуэм 21 хъуху екІуэкІынущ. Ар зэзыгъэлъагъуну хуейхэр фепІэ-

> ИСТЭПАН Залинэ. Сурэтхэр Къарей Элинэ трихащ.

• ИлъэсыщІэпежьэ

куэхэмрэ уэсэпсыр къызытещ розэхэмрэ дахащэщ. Тыгъэхэм яхэтщ Уэс гуащэ, мыл кІанэ, уэсым щІигъэна пхъэ дакъэхэр..

Сабиигъуэм ухашэжу

ИлъэсыщІэ скульптурэ цІыкІухэм елэжьхэми яхузэфІэкІ къагъэнакъым: щІымахуэ тхыпхъэхэмкіэ гъэщіэрэщіа фалъэхэр, псейхэр, сыхьэтхэр - нэр яхьэхуу илъэсыщ э тыгъэ хьэзырщ.

Илъэситі ипэкіэ гъэщіэм ехьэліа псори «ретро» щапхъэм нэхъ иту екlуэкlащ. Иджы мардэ пыухыкІа гуэрми тегъэщІауэ щымыту, лъэхъэнэ псори зэхуэдэу къызэщІиубыдэ хуэдэщ, тлъагъухэм ятетщІыхьмэ. Хьэпшып цІыкІухэм яхыболъагъуэ зэман жыжьэкІэ дызэІэбэкІыжмэ, псейр зэрагъэдахэу щыта щыгъэхэм, сурэтхэм тращІыкІахэри, абы зэуэ къыхэбэкъукІыу арт-дизайн гъэпсыкІэм хуэкІуэхэри.

ЦІыкІухэм гулъытэ яхуэзыщІхэр

ахэр

зыхуей-зыщыщІэхэм ятеухуа хъы- къыщызэІуихым и псалъэм къы-

ШЭРЭДЖ Дисэ.

Ебланэ увыпІэм къыщоувыІэ от

«Дружба» (Мейкъуапэ) -«Спартак-Налшык» (Налшык) - 1:0 (0:0). Мейкъуапэ. Адыгейм и республикэ стадион. Щэкіуэгъуэм и 13-м. ЦІыху 300 еплъащ.

Судьяхэр: Головко (Волгоград), Бочков (Сочэ), Багдасаров (Владикавказ).

«**Дружба**»: Ковалёв, Гусенгаджиев, Кириленкэ, Лысенкэ, Телепов, Къуэн, Кириленкэ, Мэкъуауэ А. (Крылов, 90+), Пекъу, Уэрэзей, Делок, Іэшэ (Малкандуев, 74).

«Спартак-Налшык»: Сиукаев, Ольмезов, Лелюкаев, Далиев, Мэкъуауэ З., Ашуев (ЛІуп, 78), Торосян (Топурие, (Лут, 78), Торосин (Топурие, 53), Хьэшыр, Жангуразов (Дэхъу, 78), Масленников, Хъутіэ (Черткоев, 78).

Топыр дигъэк ащ Къуэным, 64 (1:0). Дагъуэ Іэшэм, Къуэным, Топурие.

УРЫСЕЙ Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ лигэм и Япэ гупым щекіуэкі зэхьэзэхуэм хиубыдэу 2022 гъэм зэхэтын хуей зэlущlэхэр зэфІэкІащ. Мы илъэсым и иужьрей зэпэщІэтыныгъэр гъэм кърикІуэ бжыгъэм зэ-«Спартак-Налшыкым» дригъэкІуэкІащ Мейкъуапэ и «Дружба»-м.

Адыгэ Республикэм и къалащхьэм щызэхэта зэlущlэр налшыкдэсхэм жыджэру къыщіадзащ. Ди щіалэхэр текІуэмэ, зэхьэзэхуэм и командэ нэхъыфІихым я гупым хэту илъэсыр зэхуащІыжыну Іэмал псори яІэт.

Джэгур зэрыщІидзэрэ дакъикъэ зыбжанэ фіэкіа гъэпэщащ. Абы хэту гупыдэмыкіауэ хьэщіэхэм япэ ебгъэрыкІуэныгъэр къызэрагъэпэщащ. Абы хэту топыр къызыІэрыхьа Хьэшырыр гъуащхьэхъумэхэм къапекіуэкіри, гъуэм лъэщу аршхьэкІэ хуэзакъым

Футболеплъхэр пэплъакъым «Дружба»-м и жэуапми. Еянэ дакъикъэр екІуэкІыу хэгъэрейхэр гупышхуэу ипэкіэ кіуэтащ. Мейкъуапэдэсхэм я футболистхэм зэlэпахыурэ топыр къылъысащ Мэкъуауэ Алим. Ар зэуа топым къригъэгъэзащ щытыкІэр зи нэІэ щІэт Сиукаевым.

Хэгъэрейхэм къызэрагъэпэщыну Іэмал я лъэныкъуэмкіэ зыща- 11-м ди щіалэхэм къракъахукъуэкІми, топыр нэ- гъэбыдат. Ди щІалэхэм я гъэблэгъэнущ Мэхъэчкъалэ «Спартак-Налшыкым» футболистхэрт, джэгум и екІуэкІыкІэри зэтезыублэр ди щалэхэрат. Зыбжанэрэ Ковалёвым и гъуэм ебгъэрыкІуащ Хьэшырыр, Лелюкаевыр, ХъутІэр, ар-щхьэкІэ «Дружба»-м и гъуа-

щхьэхъумэхэм къызэпау-

дырт е налшыкдэсхэр гъуэм

техуэртэкъым. Апхуэдэурэ, загъэпсэхуну икІыным зэманыр нэблэгъауэ Къэбэрдей-Балъкъэрым и футбол командэ нэхъыщхьэм и ебгъэрык Іуэныгъэм хэту ХъутІэм топыр къы Іэрыхьащ. Штрафнойм щихьэм ар Хьэшырым хуигъэжащ. Гъуащхьэхъумэхэр къыхуэкІуэу къыщилъагъум иужьрейм топыр Анзор и лъэныкъуэмкІэ къыхитэ-

къыхуащІащ: жащ. Гъуащхьэтетым хуэзанщіэ щыхъум, Хъутіэр лъэщу зэуа топыр зыма- кымрэ» къадекІуэкІ хабзэм щіэкіэ гъуэм щхьэпрылъэ-

> Зэјущјэм и етјуанэ Іыхьэм пэщІэдзэ дакъикъэхэр «Дружба»-м жыджэру къыщІидзэжащ. ЗэпэщІэтыныхьэзэхүэм и түрнир таблицэм шаlыгъ увыпlэм зэхъуэкІыныгъэшхуэ химылъхьэми, мейкъуапэдэсхэм я къару псори хухахат мы гъэм иужьрейуэ я унэ щрагъэкіуэкі зэіущіэмкіэ къадэщіхэр ягъэгуфіэну. Икіи ар зрагъэхъуліащ.

ХыщІрэ епліанэ дакъикъэр екіуэкіыу хэгъэрейхэм контратакэ лъэщ къызэрашхуэу Сиукаевым и гъуэм къекіуэліа ди хьэрхуэрэгъухэм ящыщ зыр зэуа топыр гъуэм дыхьэрэ пэт, Лелюкаевым и лъакъуэм техуэри къигъэлъеижащ. Асыхьэтым абы пэмыжыжьэу къэхута «Дружба»-м и капитан Къуэн Амир зэ еуэгъуэкlэ то-пыр гъуэм дигъэкlащ - 1:0. Щытыкlэр икlэщlыпlэкlэ

ягъэзэкІуэжын мурадкІэ «Спартак-Налшыкым» тренерхэм зэхъуэкІыныгъэ зыбжанэ ирагъэкІуэкІащ. Джэгум къыхыхьа ЛІупым, Дэхъум, Черткоевым хьэщІэхэр къаруущІэхэмкІэ ягъэлъэщат, арщхьэкІэ теебгъэры- кІуэныгъэр къахуэзыхь бжызыlэщlэлъыр дэтхэнэ зы ебгъэрыкlуэны- и «Легион»-р.

1998 гъэ лъандэрэ «Дружба»-мрэ «Спартак-Налшыиджыри къыпащащ. Апхуэдиз лъэхъэнэм къриубыдэу зэкъуэш республикэхэм я футбол командэ нэхъыщхьэхэм зэlущІэ 14 зэдрагъэкІуэкІати, мейкъуапэ-дэсхэм Къэбэрдей-Балъкъэрым зы топ нэхърэ нэхъыбэ зы зэпэшІэтыныгъэм къыщыхудагъэкІакъым. Апхуэдэу щыт пэтми, ди хьэрхуэрэгъухэм яхузэфіэкіащ налшыкдэсхэр зэхьэзэхуэм и командэ нэхъыф ихым я гупым хамыгъэхуэн. Илъэсым и иужьрей джэгугъуэм иужькіэ ди щіалэхэр ебланэ увыпІэм къыщызэтеувы-

Іаш. АдэкІэ щыгъуазэ фыхуэтщІынщ иужьу зэхэта адрей зэіущіэхэм къарикіуа бжыгъэхэм: «Алания Владикавказ-2» (Владикавказ) - «Ротор» (Волгоград) - 1:3, «Кубань Холдинг» (Павлов-«Биолог-Новоку**банск**» (Прогресс) - **1**:**2**, СКА (Дон Iус Ростов) - «Мэшыкъуэ КМВ» (Псыхуабэ) -2:0, «Черноморец» (Новороссийск) - «Есэнтыгу» (ЕсэнтІыѓу) - **2:1**, «**Динамо́**» (Ставрополь) - «**Чайка**» Песчанокопскэ) - 0:0, «Ле-(Мэхъэчкъалэ)

«Форте» (Таганрог) - 0:1. 2023 гъэм и япэ джэгу гъуэм хыхьэ зэlущ эр «Спартак-Налшыкым» и унэ шризакъуэт акъуэ гъэр яхъумэну хэгъэрейхэм гъэк уэк ынущ. Гъатхэпэм и

Урысей Федерацэм футболымкіэ и етіуанэ лигэм и Япэ гупым зэхьэзэхуэр зэрыщекіуэкіыр

	Командэхэр	Дж.	Къ.	3.	ΦΙ.	T.	0
1.	«Черноморец»	18	14	3	1	42-13	45
2.	«Чайка»	18	12	4	2	26-5	40
3.	«Ротор»	18	11	4	3	38-17	37
4.	«Биолог-Новокубанск»	17	9	5	3	27-16	32
5.	«Форте»	18	8	7	3	28-17	31
6.	«Кубань Холдинг»	18	9	1	8	25-24	28
7.	«Спартак-Налшык»	18	7	5	6	30-23	26
8.	CKA	18	6	6	6	17-20	24
9.	«Дружба»	17	6	3	8	21-23	21
10.	«Динамо» Ст.	18	3	9	6	18-25	18
11.	«Легион»	18	3	4	11	21-31	13
12.	«Мэшыкъуэ-КМВ»	18	3	4	11	16-32	13
13.	«Алания Владикавказ-2»	18	2	5	11	15-39	11
14.	«ЕсэнтІыгу»	18	1	2	15	6-45	5

Тушы 1эрэ ауанрэ псей Іэрыщіхэмрэ хьэпшып ціуугъэнэ- хэмрэ къыщіальхьэ. Дауэдапщэхэр къэ-

«Апхуэдизу бзэгузехьэхэм фахуэмышхыдэ, фэ къывгурыІуэркъым абыхэм сэбэпынагъыу яІэр. Сэ илъэс куэдкіэ унафэщіу сыщылэжьа фабрикэм сыт и лъэныкъуэкіи ехъуліэныгъэ зэриіар абыхэм я фіыгъэщ. Даіуэтэжынкіэ, тхьэусыхэу зышІыпІэ тхэнкІэ е псэлъэнкІэ дышынэрти, зыми зыщ едгъэхыртэкъым, дызыхуэсакъыжырт, щхьэ къэ іэтыпіэ димыі у дылажьэрт. Ахэр димыі эж хъуа иужьщ псори щыкіуэцірыхуар, фабрикэри щызэхуащіыжар», - жиіэрт блэкІа зэманым кІэлъыхъуэпсэж, лэжьыгъэншэ хъуа тхьэ-

ЦІыхубэм гушыІэ дахэ куэд къагъэщІ, ауэ ар диктант щыпкъэм ибгъэувэмэ, ухъуэнщ а къудейм къыщымынэжу, фаджэ мэхъу

Къуэр адэм хуотхьэусыхэ:

- Папэ, ди егъэджакіуэмрэ уэрэ псынщізіуэу фыпсалъэу къысщохъу - тэмэму жыф Іэр къызгуры Іуэркъым

- ХуэмыІуэу үй шхьэм нэсу къыпшыхъуркъэ, си шІалэ?

Піалъэ кіыхькіэ лъэхъуэщым ирагъэтіысхьа дыгъур и унагъуэм къратхык ам еджэри нэщхъей къэхъуащ. «Сыт къыпхуатхар?» - щІоупщІэ и гъусэр.

«Си къуэм ди напэр трех, есэпымкіэ аргуэру тіу къихьащ».

«Уэсыр дахащэу къесу, щІымахуэр тхьэІухуду къэзыгъэлъагъуэ тхакіуэхэр, усакіуэхэр, сурэтыщіхэр зэ нэхъ мыхъуми мы уаем мэз згъэкlуарэт», - хъущІэрт, щІыІэм игъэущхъуэнтіауэ, пхъашэ къикіыжа ліыр.

Радиомкіэ уэрэд къэіурт: «Лъагъуныгъэм жаіэ къигъэзэжу», - жиlэрт, къытригъэзэжурэ, уэрэджыlакlуэм. «Щыгугъи щыс абы къытригъэзэжыху», - жиlащ абы

едэІуа нэужь нэщхъей къэхъуа, зи ныбжьыр фІыуэ хэкІуэта тхьэмадэм.

«Лэжьыгъэм игъэліа щыіэкъым, си щіалэ, мэкъуауэныр къызытумыгъэхьэлъэ, мэкъу уиІэмэ гъэши уиІэнущ», - иущийрт адэм къуэр.

«Ар фІыуэ щытамэ, си Іуэхут сурэтыщІхэм шэмэджыр ажалым ІэщІалъхьэтэмэ», - тхьэусыхэрт къуэр.

Лыжьхэр зэдэуэршэру здэщытым я пащхьэм «Волга»

къыщыувы амрэ абы и гублащхьэм дэсымрэ зэфэзэщу

вындырыжьычу фІыцІэти: «Ярэби, мы машинэр щалэм,

мы щІалэр къикі хъунутэкъэ?» - зым жиіауэ яіуэтэж. ШАФИЙ Аслъэн.

редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; унафэщІ-редакторхэм - 40-48-54, 40-06-33; жэуап зыхь секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

Къыдэзыгъэкіхэмрэ редакцэмрэ я хэщіапіэр: 360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ,

ПИ № ТУ07-00117-м щІэту.

Индексыр П 5894 **Тиражыр 1.747** Заказыр №2290

Теддзэ тхыгъэхэм къыщыхьа бжыгъэхэм, къышаІэта Іуэхугъуэхэм я пэжагъымкіэ

Газетыр Іэ тезыдзахэм яхуэхьыныр и пщэ дэлъщ КъБР-м федеральнэ пощт зэпышІэныгъэхэмкІэ и управленэм.

Тел.: 76-01-28, 76-01-10

Налшык и «Гранд-Кавказ» хьэ- социальнэ сайтхэм зэпымыууэ хубэм я дзыхь фондым къыщІра- 25-м щІигъуауэ зэхуихьэс сурэтхэр къыщыхихкіэ, езым игу дыхьэхэр япэ зэрыригъэшыр икіи гулъытэ

хуэныкъуэ сабийхэм ядэІэпыкъун ЩІэныгъэхэмкіэ Урысей Акаде- бархэр. Арауэ къыщІэкІынущ цІы- хигъэщащ Магомедовэм илъэс папщІэ езым дежкІэ лъапІэ, мыхьэнэ зиІэ а лэжьыгъэхэр ищэну илъэсищ и пэкіэ мурад зэрищіар. НэхъапэІуэкІэ къызэдгъэпэща мыпхуэдэ выставкэм лэжьыгъэ 13 щащэхуащ икІи абы къыхэкІа сом мелуанитіым щіигъур хуэдутіыпщащ республикэм щыпсэу, зи узыншагъэм сэкъат иІэ сабийхэр гъащІэ узыншэм къыхэтшэжыным.

Ди фондым и нэІэм сабий 200-м щІигъу щІэтщ. Спонсорхэм зэпымыууэ зэрызыкъытщІагъакъуэм къыхэкіыу, ди Іуэхур иджыпсту тІэкІу нэхъыфІщ, ауэ зыкъытхуэзыгъазэхэм я бжыгъэр нэхъ мащІэ хъуркъым. ПсапащІэхэм я Іуэхум къыпэджэжхэм я фІыгъэкІэ сабий зыбжанэм я узыншагъэр Урысейм и сымаджэщ нэхъыфіхэм щрагъэфіэкіуэнымкіэ дадоіэпыкъу, жиІащ Магомедовэ ФатІимэ. ХьэщІэщым и унафэщІ Бабыгуей Ларисэрэ КъБР-м и СурэтыщІхэм я

зэгухьэныгъэм и Іэтащхьэ Къаныкъуэ Жаннэрэ фіыщіэ яхуэфащэщ выставкэхэр къыщызэзгъэпэщкІэ дапщэщи дэІэпыкъуэгъу къызэрысхуэхъум папщІэ. «Мечты сбываются» фондым ди

хьэщІэщым ещанэу къыщызэригъэпэщ псапэ гъэлъэгъуэныгъэщ мыр. Арт-хьэщіэщ іуэхущіапіэ дыщыхъукІэ, апхуэдэ Іуэху къыхэзылъхьэхэм сыт щыгъуи ди гуапэу дадоІэпыкъу. Мыпхуэдэ зэман мытыншым зыр адрейм зыщ игъэкъуапхъэщ, - жи ащ Ларисэ.

КъБР-м Къалэн куэд щагъэзащІэ и щ алэгъуалэ центрым и лэжьак уэ Магомедовэ Айнэ жиІащ Херсон щыщ сабий гуп «Налшык» зыгъэпсэхупІэм зи узыншагъэр щезыгъэф ак Іуэхэри дахагъэм хагъэгъуэзэну мы выставкэм къызэрашар.

Гъэлъэгъуэныгъэр къыщызэІуаха пщыхьэщхьэм сурэтищ ящэхуащ икІи абы сом мини 100-м щІигъу къыпэкІуащ. Псапэ Іуэхум хэлъхьэныгъэ хуэзыщІыну хуейхэм иджыри Іэмал фиІэнущ, гъэлъэгъуэныгъэр дыгъэгъазэм и кІэ пщІондэ лэжьэнущи.

> ТЕКІУЖЬ Заретэ. Сурэтыр Къарей Элинэ трихащ.

Редактор нэхъыщхьэ ЖЫЛАСЭ Заурбэч

Редколлегием хэтхэр:

ЖьэкІэмыхъу Маринэ унафэщІ-редактор), Ширдий Маринэ (унафэщІ-Къаншокъуэ редактор). Эллэ (жэуап зыхь секретарь), Къардэн Маритэ, Къумахуэ Аслъэн, Нэ-щІэпыджэ Замирэ, Чэрим Марианнэ, ЩхьэщэмыщІ

ТЕЛЕФОНХЭР:

Налшык къалэ, Лениным и уэрам, 5

ахэр зытхахэм нэсу жэуап яхь. Авторхэмрэ редакцэмрэ я Іуэху еплъыкІэр зэтехуэ зэпыту щыткъым

Къаныкъуэ Жаннэ выставкэр

МЫ КЪЫДЭКІЫГЪУЭМ ЕЛЭЖЬАХЭЩ:

жэуап зыхь секретарым и къуэ-дзэ **Джатокъуэ Марьянэ**, коррек-торхэу **Щоджэн Иннэ** (1, 4-нэ нап.), **Щоджэн Заирэ** (2, 3-нэ нап.) , корректорхэм я дэІэпыкъуэгъу Елмэс Фатіимэ.

КомпьютеркІэ газетым и теплъэр ящіащ Ныр Саидэ, Щомахуэ Ма-

Сурэтхэм елэжьар Бицу Жан-

«Издательство «Южный регион» ООО-м щытрадзащ.

357600, Ставрополь край, ЕсэнтІыгу къалэ, Никольскэ уэрам, 5-А

Газетым Іэ традзэн хуейщ сыхьэт 20-м, щыт-

радзар сыхьэт 20.00-рщ. Зы илъэсым газетыр

156-рэ къыдокі.